

PRIJEDLOG ZAKONA O REVIZIJI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o reviziji sadržana je u članku 2. stavak 4. alineja 1. Ustava Republike Hrvatske, prema kojem Hrvatski sabor odlučuje o uređivanju gospodarskih i pravnih odnosa u Republici Hrvatskoj.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI DONOŠENJEM ZAKONA TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM PROISTEĆI

Revizija financijskih izvještaja i poslovanja poduzetnika propisana je Zakonom o reviziji (Narodne novine 90/92). Već nekoliko godina radi se na novom Zakonu o reviziji kako bi se zakonski uredila djelatnost revizije i struka revizora. Ministar financija imenovao je članove radne grupe koji su sudjelovali u izradi Nacrta Zakona o reviziji.

Donošenjem Zakona o reviziji želi se u potpunosti regulirati obavljanje zakonske revizije na području Republike Hrvatske, što podrazumijeva reviziju godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja obveznika revizije, odrediti subjekti obavljanja revizije, uvjeti za stjecanje zvanja ovlaštenog revizora, ustrojavanje Hrvatske revizorske komore kojoj bi bio povjeren nadzor nad radom revizorskih društava i samostalnih revizora što do sada nije bilo propisano. Također se propisuje izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje usluga revizije te upisi u registre Hrvatske revizorske komore. Propisano je i osnivanje revizorskog odbora u trgovačkim društvima od javnog interesa.

Osim propisivanja pravila revizorske djelatnosti i struke, Zakonom se želi uskladiti ovo područje sa zakonodavstvom Europske unije. Prema provedbi Nacionalnog programa Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji u 2005. i prema provedbi plana Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica, Ministarstvo financija je u obvezi uskladiti Zakon o reviziji, odnosno predložiti novi Zakon koji će biti usklađen s propisima Europske unije na tom području.

Prilikom sastavljanja Zakona korišteni su materijali Europske unije i to Zelena knjiga, dokument koji je odredio ulogu, položaj i odgovornost zakonskog revizora unutar Europske unije, preporuke Komisije Europske zajednice od 16. svibnja 2002. kojima su pojašnjena osnovna načela revizije i neovisnost revizora, priopćenje Komisije vijeću i Europskom parlamentu o jačanju zakonske revizije u Europskoj uniji (2003/C, 236/02), te napokon Osmo direktiva Vijeća Europskih zajednica (dalje u tekstu: Osmo direktiva) od 10. travnja 1984. (84/253/EEC) koja se odnosi na djelokrug i ovlasti obavljanja zakonske revizije, na stručnost i neovisnost revizora te javnost u obavljanju te djelatnosti. Smjernice iz Osme direktive bile su obvezujuće kod izrade novog Zakona o reviziji i one su u potpunosti poštivane i ugrađene u zakonski prijedlog.

Korišten je i prijedlog Osme Direktive Europskog parlamenta o zakonom predviđenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih izvještaja od 28. rujna 2005. Iako prijedlog spomenute Direktive nije obvezujući, pojedine smjernice ugrađene su u Prijedlog zakona.

Zakonom je posebno naglašena neovisnost revizora koja je prema preporukama Komisije „od temeljnog značaja za stvaranje povjerenja javnosti u pouzdanost izvješća revizora“.

Usluge revizije će prema predloženom Zakonu moći obavljati revizorska društva i samostalni revizori dok po važećem Zakonu o reviziji (Narodne novine 90/92) ove usluge mogu pružati samo revizorska društva, odnosno tvrtke. Prema predloženom Zakonu, reviziju bi obavljala revizorska društva osnovana prema Zakonu o trgovačkim društvima i samostalni revizori osnovani prema ovom Zakonu. Samostalni revizor obavlja usluge revizije kao svoju djelatnost. Revizorsko društvo i samostalni revizor za obavljanje usluga revizije moraju dobiti dozvolu Hrvatske revizorske komore. Reviziju obavljaju ovlaštene revizori koji imaju certifikat ovlaštenog revizora i koji su zaposlenici revizorskog društva ili samostalnog revizora.

Reviziju obavljaju revizorska društva u kojima najmanje tri četvrtine glasačkih prava imaju revizorska društva odnosno ovlaštene revizori koji ispunjavaju uvjete u skladu s odredbama ovoga Zakona. U upravi revizorskog društva najmanje tri četvrtine članova moraju biti ovlaštene revizori koji ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom. Reviziju također obavljaju samostalni revizori koji su ujedno i ovlaštene revizori.

Navedeno proizlazi iz spomenutih direktiva Europske unije. Na taj način najmanje tri četvrtine upravljačkih i glasačkih prava u revizorskim društvima imaju ovlaštene revizori što i jest cilj u osnivanju ovih društava.

Inozemna revizorska društva mogu obavljati reviziju na području Republike Hrvatske ako ovdje osnuju podružnicu, odnosno prema odredbama članka 612. Zakona o trgovačkim društvima.

Postoji određena razlika u određenju zakonske revizije u odnosu na postojeći Zakon o reviziji, odnosno Zakon o računovodstvu. Sada se obveza revidiranja financijskih izvještaja određuje Zakonom o računovodstvu i to na način da obveznoj reviziji jednom godišnje podliježu financijski izvještaji svih velikih te srednje velikih poduzetnika ako su organizirani kao dionička društva, dok mali poduzetnici organizirani kao dionička društva obvezi skraćene revizije podliježu svake treće godine. Svi drugi srednje veliki i mali poduzetnici obvezi revizije podliježu na način kako propišu svojim unutarnjim pravilima, odnosno statutom. Obvezu zakonske revizije potrebno je propisati Zakonom o reviziji, a ne Zakonom o računovodstvu, te je stoga u odredbe prijedloga Zakona ugrađeno da jednom godišnje reviziji podliježu financijski izvještaji svih dioničkih društava, komanditnih društava i društava s ograničenom odgovornošću čiji godišnji ukupan prihod prelazi 30.000.000,00 kuna, te banaka, osiguravajućih društava, investicijskih fondova, mirovinskih fondova, mirovinskih osiguravajućih društava te drugih društava po posebnim propisima.

Prijedlogom novog Zakona revizijom će biti obuhvaćeno oko 3 200 trgovačkih društava, od čega je 1 469 dioničkih društava.

Prijedlogom Zakona o računovodstvu koji je također u proceduri donošenja više se ne određuje obveza provođenja revizije, već je to isključivo u nadležnosti ovoga Zakona.

Prijedlogom Zakona o reviziji dana je mogućnost da reviziju obavljaju i strani državljani kojima će strana isprava o zvanju ovlaštenog revizora biti nostrificirana nakon dostave potvrde nadležne institucije o poznavanju hrvatskog jezika i provjere poznavanja odgovarajućeg zakonodavstva koje se primjenjuju na području Republike Hrvatske i bez čijeg poznavanja ne bi bilo moguće obavljati reviziju.

Program prema kojem se polaže ispit za stjecanje zvanja ovlaštenog revizora donosi Hrvatska revizorska komora (dalje u tekstu: Komora), a suglasnost daje Ministarstvo financija s obzirom da su u tom dijelu poslovi od interesa Republike Hrvatske preneseni na Komoru.

To je također novina u predloženom Zakonu o reviziji, s obzirom da se ustrojava nova stručna organizacija koja podržava interese revizorske struke i na koju država prenosi dio svojih nadležnosti, posebice u dijelu nadzora nad radom revizorskih društava i samostalnih revizora.

Propisano je da se ovaj nadzor i provjera kvalitete rada revizorskih društava i samostalnih revizora provodi najmanje jednom u šest godina, a svake treće godine ako obavljaju reviziju trgovačkih društava od javnog interesa. Nadzor, odnosno provjera kvalitete rada provodi se od strane zaposlenika Komore, ovlaštenih revizora koji moraju biti neovisni od revizorskog društva gdje obavljaju nadzor.

Propisana su tijela Komore te nadzor nad njihovim radom koji provodi Ministarstvo financija. Nadzor nad radom Komore provodi se u vezi zakonitosti i postupanja Komore, nad unutarnjim ustrojstvom i organizacijom, osposobljenosti zaposlenika Komore, učinkovitom obavljanju poslova te, među ostalim, na temelju obveze dostavljanja određenih izvješća od strane Komore i putem davanja suglasnosti Ministarstva financija na određene akte, što je propisano zakonskim odredbama.

Prijedlogom Zakona, za trgovačka društva od javnog interesa propisana je obveza ustrojavanja revizorskog odbora koji će biti zadužen da nadgleda i prati provođenje revizije, a isto tako da prati učinkovitost sustava unutarnjih financijskih kontrola, unutarnje revizije te upravljanje rizicima, čime se doprinosi poboljšanju cjelokupnog poslovanja ovih trgovačkih društava i štite interesi vlasnika i ulagača.

U Republici Hrvatskoj registrirane su dvije revizorske udruge (Hrvatska udruga revizora (HUR) i Udruga hrvatskih revizora „Benedikt Kotruljević“). Obje udruge raspolažu pravima organiziranja ispita i izdavanja certifikata za ovlaštenog revizora, a donošenjem novog Zakona predviđeno je da ove poslove obavlja Hrvatska revizorska komora.

Nadležnosti spomenute Komore, osim organiziranja i provođenja edukacije te izdavanja certifikata za ovlaštenog revizora i provođenja nadzora nad radom revizorskih društava i samostalnih revizora te ovlaštenih revizora, jesu izdavanje, oduzimanje i obnavljanje dozvola za rad revizorskim društvima i samostalnim revizorima, odnosno dozvola za upis osnivanja revizorskih društava u sudski registar. Komora je u obvezi voditi registar revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora, a podaci o tome moraju biti dostupni javnosti što je ujedno propisano i odredbama glave 4. Osme direktive.

Zbog svega navedenoga predlažemo da se donese Zakon o reviziji kojim će se urediti područje revizije, obavljanje revizije od strane revizorskih društava i samostalnih revizora čiji će interesi biti zaštićeni udruživanjem u Hrvatsku revizorsku komoru.

III. SREDSTVA ZA PROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za provođenje predloženog Zakona potrebno je osigurati sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske. Sredstva je potrebno osigurati u okviru Ministarstva financija, koje će biti zaduženo za provođenje javnog nadzora nad radom Komore. Kako je Ministarstvo financija u obvezi ustrojiti javni nadzor nad radom Komore u roku šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona, predviđeno je da će u 2006. biti potrebno osigurati 75.000,00 kn iz Državnog proračuna, a u narednim godinama oko 300.000,00 kn, što se odnosi na rad dva zaposlenika i pripadajuće materijalne troškove.

Hrvatska revizorska komora ostvarivat će vlastite izvore prihoda koji bi trebali biti dostatni za obavljanje poslova iz njene nadležnosti propisane ovim Zakonom.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s odredbama članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora predlaže se upućivanje ovoga Zakona po hitnom postupku jer istim Vlada Republike Hrvatske ispunjava rokove iz Nacionalnog programa pristupanju Europskoj uniji.

V . TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

ZAKON O REVIZIJI

I. TEMELJNE ODREDBE

Sadržaj i područje primjene Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje obavljanje revizije financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja obveznika revizije, određuju osobe ovlaštene za pružanje usluga revizije, uvjeti za obavljanje usluga revizije, revizorski odbor, osnivanje i rad Hrvatske revizorske komore te nadzor njezina poslovanja, nadzor i provjera kvalitete rada revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora, izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje usluga revizije, te druga pitanja u vezi s revizijom.

Članak 2.

(1) Revizija je postupak provjere i ocjene financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja obveznika revizije te podataka i metoda koje se primjenjuju pri sastavljanju financijskih izvještaja (dalje u tekstu: financijski izvještaji), na temelju kojih se daje stručno i neovisno mišljenje o istinitosti i objektivnosti financijskog stanja, rezultata poslovanja i novčanih tokova.

(2) Revizija obuhvaća i druge poslove predviđene Zakonom o trgovačkim društvima te posebnim propisima.

Članak 3.

(1) Usluge revizije obavlja:

- trgovačko društvo osnovano prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima i odredbama članka 4. ovoga Zakona, koje je za obavljanje usluga revizije dobilo dozvolu Hrvatske revizorske komore (dalje u tekstu: revizorsko društvo),
- samostalni revizor, osnovan prema odredbama ovoga Zakona. Samostalni revizor koji obavlja usluge revizije kao svoju djelatnost može biti isključivo ovlašten revizor koji je za obavljanje tih usluga dobio dozvolu Hrvatske revizorske komore (dalje u tekstu: Komora).

(2) U subjektima navedenima u stavku 1. ovoga članka, reviziju obavljaju ovlašteni revizori koji su stekli certifikat u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(3) Pod nadzorom ovlaštenog revizora pojedine poslove mogu obavljati i osobe koje nisu ovlašteni revizori uz uvjet da su zaposlenici subjekata iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 4.

(1) Reviziju u skladu s odredbama članka 6. ovoga Zakona, Zakona o trgovačkim društvima, drugim posebnim propisima i prema zahtjevima pravnih osoba obavljaju:

a) revizorska društva u kojima:

- najmanje tri četvrtine glasačkih prava imaju revizorska društva, odnosno ovlašteni revizori koji ispunjavaju uvjete u skladu s odredbama članka 7. ovoga Zakona, i
- najmanje tri četvrtine članova uprave moraju biti ovlašteni revizori koji ispunjavaju uvjete u skladu s odredbama članka 7. ovoga Zakona. Ako se uprava sastoji samo od dva člana jedan od njih mora biti ovlašteni revizor koji ispunjava uvjete u skladu s odredbama članka 7. ovoga Zakona.

b) samostalni revizori koji su ujedno i ovlašteni revizori u skladu s odredbama članka 7. ovoga Zakona.

(2) Inozemna revizorska društva mogu obavljati usluge revizije na području Republike Hrvatske kada osnuju podružnicu u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima.

Članak 5.

Revizija se obavlja neovisno, samostalno i objektivno u skladu s ovim Zakonom, Međunarodnim revizijskim standardima koje je prevela i objavila Komora, pravilima revizijske struke, te drugim pravilima i propisima (dalje u tekstu: pravila revizije), poštujući Kodeks profesionalne etike revizora.

Članak 6.

(1) Jednom godišnje reviziji podliježu financijski izvještaji svih dioničkih društava, te komanditnih društava i društava s ograničenom odgovornošću čiji godišnji ukupan prihod u godini koja prethodi reviziji prelazi 30.000.000,00 kuna, banaka, osiguravajućih društava, investicijskih fondova, mirovinskih fondova, mirovinskih osiguravajućih društava i drugih društava po posebnim propisima, kao i povezanih društava bez obzira na njihovu veličinu, ako vladajuće društvo podliježe reviziji.

(2) Jednom godišnje reviziji podliježu i konsolidirani financijski izvještaji.

(3) Društva s ograničenom odgovornošću i komanditna društva čiji ukupan prihod ne prelazi 30.000.000,00 kuna podliježu obvezi revizije u skladu s vlastitim pravilima, izjavom o osnivanju ili društvenim ugovorom.

(4) Skupština pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka bira i imenuje revizorsko društvo ili samostalnog revizora najkasnije do 30. rujna godine na koju se revizija odnosi.

(5) Izbor revizorskog društva ili samostalnog revizora ne smije biti ničim uvjetovan, osim u slučajevima predviđenima Zakonom o trgovačkim društvima.

(6) Revizija koja je uvjetovana bilo kojom činjenicom smatra se nevažećom, pa je društvo iz stavka 1. ovoga članka dužno izvršiti ponovni izbor revizora u skladu s odredbama ovoga Zakona.

II. OSOBE OVLAŠTENE ZA PRUŽANJE USLUGA REVIZIJE

Ovlašteni revizor

Članak 7.

(1) Ovlašteni revizor je neovisna stručna osoba koja je stekla certifikat Komore za zvanje ovlaštenog revizora.

(2) Za stjecanje certifikata kandidat mora ispunjavati sljedeće uvjete:

1. mora imati visoko stručno obrazovanje
2. mora imati najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima obavljanja revizije, uz mentorstvo ovlaštenog revizora
3. mora imati položen ispit za ovlaštenog revizora
4. mora se aktivno služiti hrvatskim jezikom u govoru i pismu
5. mora imati hrvatsko državljanstvo
6. mora imati dokaz da nije pravomoćno osuđivan za kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja.

(3) Nakon stjecanja certifikata za zvanje ovlaštenog revizora, ovlašteni revizor ima pravo i obvezu kontinuirano stručno se usavršavati prema programu obrazovanja koji donosi Komora.

(4) Ovlašteni revizor može biti državljanin Republike Hrvatske ili strani državljanin kojemu Komora nostrificira stranu ispravu kojom dokazuje zvanje ovlaštenog revizora. Državljaninu Republike Hrvatske isprava će se nostrificirati nakon što Komora provjeri predlagateljevo poznavanje zakonodavstva Republike Hrvatske potrebno za obavljanje poslova revizije. Stranom državljaninu isprava će se nostrificirati nakon što se Komori dostavi potvrda nadležne institucije o aktivnom znanju hrvatskoga jezika u govoru i pismu, te nakon što Komora provjeri dostavljenu potvrdu i predlagateljevo poznavanje zakonodavstva Republike Hrvatske, potrebno za obavljanje poslova revizije.

Poznavanje zakonodavstva odnosi se na područje računovodstva i financija, revizije, prava trgovačkih društava, poreznog prava, građanskog i trgovačkog prava, prava socijalnog osiguranja i zapošljavanja te informatike. Suglasnost na program provjere poznavanja zakonodavstva Republike Hrvatske daje Ministarstvo financija.

(5) Osobe koje nemaju visoko stručno obrazovanje ekonomske struke, a žele steći certifikat ovlaštenog revizora obrazovat će se prema širem programu Komore na koji suglasnost daje Ministarstvo financija. Program iz ovoga stavka uključuje predmete neophodne za stjecanje stručnih znanja iz područja ekonomije.

(6) Ispit za stjecanje zvanja ovlaštenog revizora polaže se prema programu Komore na koji suglasnost daje Ministarstvo financija.

(7) Certifikat o zvanju ovlaštenog revizora pisani je dokument koji ovlaštenom revizoru izdaje Komora nakon položenog ispita i ispunjenja uvjeta iz stavka 2. ovoga članka.

(8) Pravo na obavljanje revizije ovlašteni revizor stječe ispunjenjem uvjeta propisanih odredbama ovoga članka i upisom u registar ovlaštenih revizora koji se vodi u Komori.

(9) Ovlašteni revizor mora djelovati u skladu s Kodeksom profesionalne etike revizora.

Samostalni revizor

Članak 8.

(1) Samostalni revizor ovlašteni je revizor koji reviziju obavlja kao samostalnu djelatnost i upisan je u registar samostalnih revizora koji se vodi u Komori.

(2) Samostalni revizor je i trgovac pojedinac u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima.

(3) Ovlašteni revizor može osnovati samo jedan revizorski ured u kojem mora biti zaposlen.

Zajednički revizorski ured

Članak 9.

(1) Radi obavljanja revizorskih usluga dva ili više ovlaštenih revizora mogu osnovati zajednički revizorski ured. Međusobna prava i obveze ovlašteni revizori uređuju ugovorom.

(2) Ovlašteni revizori koji osnivaju zajednički revizorski ured dužni su zahtjev o osnivanju zajedničkoga revizorskog ureda podnijeti Komori.

(3) Nakon odobrenja Komore, osnovani zajednički revizorski ured upisuje se u registar zajedničkih revizorskih ureda koji se vodi u Komori.

(4) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na samostalne revizore jednako se primjenjuju i na zajedničke revizorske urede (dalje u tekstu: samostalni revizor).

Revizorsko društvo

Članak 10.

(1) Revizorsko društvo osniva se kao trgovačko društvo u skladu s odredbama ovoga Zakona i Zakona o trgovačkim društvima.

(2) Uprava revizorskog društva može imati jednog člana ili više članova. Većina članova uprave revizorskog društva mora se aktivno služiti hrvatskim jezikom.

(3) U revizorskom društvu može se utjecati na upravljanje društvom samo na temelju članskih prava u društvu.

(4) Za člana uprave revizorskog društva ne može biti imenovana osoba koja je bila pravomoćno bezuvjetno osuđena na kaznu zatvora više od tri mjeseca u posljednjih pet godina za kazneno djelo protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja.

Dodatne djelatnosti uz revizorske usluge

Članak 11.

(1) Revizorsko društvo može, pored usluga revizije, u okviru svoje registrirane djelatnosti obavljati i usluge s područja financija i računovodstva, usluge financijskih analiza i kontrola, usluge poreznog i ostalog poslovnog savjetovanja, usluge procjenjivanja vrijednosti poduzeća, imovine i obveza, usluge sudskog vještačenja, usluge izrade i ekonomske ocjene investicijskih projekata.

(2) Obavljanje usluga s područja financija i računovodstva, poreznog i ostalog poslovnog savjetovanja, procjenjivanja vrijednosti poduzeća, imovine i obveza te sudskog vještačenja isključuje mogućnost obavljanja usluga revizije u istoj pravnoj osobi za istu poslovnu godinu. Zabrana obavljanja usluga revizije odnosi se na sva povezana društva revidiranog subjekta kao i revizorskog društva.

III. OBAVLJANJE USLUGA REVIZIJE

Ugovor o reviziji

Članak 12.

(1) Međusobna prava i obveze revizorskog društva ili samostalnog revizora i pravne osobe kod koje se obavlja revizija uređuju se ugovorom o reviziji.

(2) Ugovor o reviziji mora biti zaključen u pisanom obliku, nakon odabira revizorskog društva ili samostalnog revizora.

(3) Revizorsko društvo ili samostalni revizor ne smiju ugovorene poslove ustupati drugim revizorskim društvima i samostalnim revizorima.

(4) Ugovor o reviziji se može otkazati iz opravdanih razloga. Razlike u mišljenjima, koje se odnose na područja računovodstva i revizije, predstavnika pravne osobe kod koje se obavlja revizija i revizorskog društva te samostalnog revizora ne mogu biti opravdana osnova za raskid ugovora.

(5) Predstavnik pravne osobe kod koje se obavlja revizija i revizorskog društva te samostalni revizor obavijestit će Komoru i Ministarstvo financija o neopravdanom raskidu ugovora iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 13.

(1) Za potrebe obavljanja revizije iz specifičnih područja mogu se angažirati, uz pisanu suglasnost pravne osobe kod koje se obavlja revizija, vanjski stručnjaci koji nisu ovlašteni revizori. O angažiranju vanjskih stručnjaka potrebno je u pisanom obliku obavijestiti Komoru.

(2) Kada je u obavljanju revizije za pojedina specifična područja potrebno ishoditi stručno mišljenje i ocjenu odgovarajućih stručnjaka, međusobna prava i obveze uređuju se ugovorom.

Radna dokumentacija

Članak 14.

(1) Pravna osoba kod koje se obavlja revizija dužna je ovlaštenim revizorima i osobama koje su oni ovlastili za obavljanje revizije staviti na raspolaganje cjelokupnu potrebnu dokumentaciju, isprave i izvješća te im omogućiti pristup računalnim programima i pružiti sve informacije potrebne za obavljanje revizije.

(2) Pravna osoba dužna je ovlaštenim revizorima i osobama koje su oni ovlastili u radno vrijeme osigurati pristup i korištenje poslovnih prostorija za obavljanje revizije te staviti na raspolaganje odgovarajuću opremu i osoblje.

(3) Pravna osoba koja se u svojem poslovanju koristi informatičkom tehnologijom dužna je ovlaštenim revizorima i osobama koje su oni ovlastili omogućiti pristup svim programima i elektroničkim zapisima, uključujući izliste i preslike na elektroničkim medijima, te na zahtjev revizora pružiti pomoć u izvođenju programa i dati informacije o služenju tim programima.

(4) Ako pravna osoba ne omogući obavljanje revizije u skladu s odredbama stavaka 1. do 3. ovoga članka, ovlaštenu revizora tu činjenicu navodi u revizorskom izvješću i obavještava Komoru.

Članak 15.

(1) Ovlaštenu revizora priprema cjelovitu i preglednu radnu dokumentaciju koja potkrjepljuje revizorsko mišljenje. Komora će posebnim pravilnicima urediti oblik i sadržaj radne dokumentacije.

(2) Radna dokumentacija, koju prikuplja i priprema ovlaštenu revizora, revizorsko društvo i samostalni revizor čuva se najmanje deset godina, počevši od poslovne godine na koju se revizija odnosi.

(3) Radna dokumentacija i spisi prikupljeni u tijeku revizije vlasništvo su revizorskog društva i samostalnog revizora, povjerljive su naravi i mogu se koristiti samo za potrebe revizije u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnosti podataka. Iznimno se mogu koristiti za potrebe provjere kvalitete rada koju obavlja Komora.

(4) Radna dokumentacija koja potkrjepljuje revizorsko izvješće i koja se priprema u obliku i sadržaju kako to propisuje Komora sastavlja se na hrvatskom jeziku.

Članak 16.

(1) Ovlaštenu revizora, revizorsko društvo i samostalni revizora moraju kao povjerljive čuvati sve podatke, činjenice i okolnosti koje su saznali obavljajući reviziju.

(2) Poslovne tajne i informacije dužne su čuvati i druge osobe koje rade ili su radile u revizorskom društvu ili kod samostalnog revizora i kojima su na bilo koji način dostupni povjerljivi podaci iz stavka 1. ovoga članka. Tim se podacima ne smiju oni sami koristiti, ne smiju ih iznositi trećim osobama ili trećim osobama omogućiti da se njima koriste.

(3) Poslovne tajne čuvaju se u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnosti podataka.

(4) Revizorsko društvo i samostalni revizor moraju omogućiti uvid u podatke ako su oni potrebni za utvrđivanje činjenica u istražnim ili kaznenim postupcima, te ako njihovo predočavanje pisanim putem zatraži sud u kaznenom ili istražnom postupku.

Revizorsko izvješće

Članak 17.

(1) Revizorsko izvješće o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja (dalje u tekstu: revizorsko izvješće) sastavlja se u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima.

(2) Revizorsko izvješće treba sadržavati, u pisanom obliku, jasno izraženo mišljenje o financijskim izvještajima promatranima kao cjelina.

(3) Revizorsko izvješće o obavljenoj reviziji za posebne namjene sastavlja se u skladu s posebnim propisima.

(4) Revizorsko izvješće sastavlja i potpisuje ovlašteni revizor u svoje ime i ovlašteni predstavnik u ime revizorskog društva, odnosno samostalnog revizora.

(5) Revizorsko izvješće sastavlja se i objavljuje na hrvatskom jeziku.

(6) Revizorskom izvješću prilažu se financijski izvještaji koji su bili predmet revidiranja.

Osiguranje od odgovornosti

Članak 18.

Revizorsko društvo ili samostalni revizor dužni su se kod osiguratelja u Republici Hrvatskoj osigurati i obnavljati osiguranje od odgovornosti za štetu koju bi trećim osobama mogli počinuti obavljanjem usluga revizije.

Članak 19.

(1) Za štetu koju bi revizorsko društvo ili samostalni revizor mogao prouzročiti obavljanjem usluga revizije, minimalna svota pokriva po štetnom događaju iznosi 300.000,00 kuna.

(2) Za štetu koju bi revizorsko društvo moglo prouzročiti obavljanjem usluga revizije banaka, mirovinskih i investicijskih fondova i osiguravajućih društava, minimalna svota pokrića po štetnom događaju iznosi 3.000.000,00 kuna.

(3) Za štetu koju bi revizorsko društvo ili samostalni revizor iz članka 26. ovoga Zakona mogao prouzročiti obavljanjem usluga revizije, minimalna svota pokrića po štetnom događaju iznosi 100.000,00 kuna.

(4) Revizorska društva i samostalni revizor država članica Europske unije i drugih država ne mogu dobiti dozvolu Komore za obavljanje usluga revizije u Republici Hrvatskoj prije nego se osiguraju od odgovornosti za štetu kod osiguratelja u Republici Hrvatskoj. Osigurana svota određuje se na način propisan odredbama stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka.

(5) Komora može, kao ugovaratelj osiguranja, u korist svojih članova revizorskih društava ili samostalnih revizora, kao osiguranika, s osigurateljima sklapati ugovor o osiguranju od odgovornosti.

Naknada za obavljanu reviziju i tarifa

Članak 20.

(1) Za obavljanu reviziju plaća se naknada. Iznos naknade određuje se ugovorom.

(2) Revizorsko društvo i samostalni revizor imaju pravo na naknadu za obavljanu reviziju, koja ne može biti niža od tarife revizorskih usluga koju utvrđuje i donosi Komora, uz suglasnost Ministarstva financija.

(3) Tarifa iz stavka 2. ovoga članka kojom se utvrđuju najniži iznosi naknada objavljuje se u Narodnim novinama.

Zabrana obavljanja revizije kod pojedine pravne osobe

Članak 21.

Ovlašteni revizor ne smije obavljati reviziju kod pravne osobe:

1. u kojoj je vlasnik udjela ili dionica
2. u kojoj je sudjelovao u vođenju poslovnih knjiga ili izradi financijskih izvještaja za godinu za koju se obavlja revizija
3. u kojoj je član nadzornog odbora, član uprave, prokurist, opunomoćenik ili zaposlenik
4. u kojoj je član nadzornog odbora, član uprave ili prokurist njegov bračni drug, njegov srodnik po krvi u pravoj liniji do drugog stupnja, te

5. ako postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njegovu neovisnost i objektivnost.

Članak 22.

(1) Revizorsko društvo i samostalni revizor ne smiju obavljati reviziju kod pravne osobe:

1. u kojoj su vlasnici udjela ili dionica
2. koja je vlasnik udjela ili dionica revizorskog društva
3. u kojoj su sudjelovali u vođenju poslovnih knjiga ili izradi financijskih izvještaja za godinu za koju se obavlja revizija
4. s kojom su povezani na način da bi mogla postojati dvojba o neovisnosti i nepristranosti revizije, te
5. ako postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njihovu nepristranost.

(2) Revizorsko društvo ili samostalni revizor ne smiju obavljati reviziju kod pravne osobe u kojoj njegovi dioničari, odnosno članovi, imaju udjel u temeljnom kapitalu, uključujući i posredno vlasništvo vladajućeg društva i ovisnih društava.

Članak 23.

Ovlašteni revizor dužan je bez odgode izvijestiti revizorsko društvo, odnosno samostalnog revizora kod kojega je zaposlen, o nastupanju okolnosti iz članka 21. ovoga Zakona.

Članak 24.

Dioničar odnosno član revizorskog društva dužan je bez odgode izvijestiti revizorsko društvo o nastupanju okolnosti iz članka 22. ovoga Zakona.

Članak 25.

Vlasnici, odnosno dioničari revizorskog društva, kao i članovi uprave i nadzornog odbora ne smiju utjecati na obavljanje revizije i izražavanje revizorskog mišljenja, čime bi ugrozili neovisnost i objektivnost revizora koji obavlja reviziju u ime revizorskog društva.

Članak 26.

Samostalni revizor i revizorsko društvo sa samo jednim zaposlenim ovlaštenim revizorom ne mogu obavljati reviziju financijskih izvještaja:

1. dioničkih društava i društava s ograničenom odgovornošću čiji je godišnji prihod veći od 40.000.000,00 kuna

2. trgovačkih društava čiji vrijednosni papiri kotiraju na burzi u prvoj kotaciji ili kotaciji javnih dioničkih društava
3. banaka, investicijskih fondova, mirovinskih fondova i društava, osiguravajućih društava, brokerskih društava, odnosno drugih pravnih osoba koje obavljaju financijske usluge i za koje zakon koji uređuje obavljanje tih usluga određuje dodatni opseg revizije
4. konsolidiranih financijskih izvještaja.

IV. REVIZORSKI ODBOR

Članak 27.

(1) Trgovačka društva od javnog interesa obvezna su osnovati revizorski odbor.

(2) Trgovačka društva od javnog interesa u smislu ovog Zakona su:

- a) trgovačka društva čiji vrijednosni papiri kotiraju na burzi u prvoj kotaciji ili kotaciji javnih dioničkih društava
- b) banke i druge financijske institucije iz članka 6. ovoga Zakona
- c) trgovačka društva od posebnog državnog interesa čiji temeljni kapital prelazi 300.000.000,00 kn prema Odluci Vlade Republike Hrvatske o popisu trgovačkih društava od posebnog državnog interesa.

(3) Revizorski odbor sastoji se od članova nadzornog odbora i članova imenovanih od nadzornog odbora.

(4) Najmanje jedan član revizorskog odbora mora poznavati područje računovodstva i/ili revizije.

Članak 28.

Revizorski odbor:

- prati postupak financijskog izvješćivanja
- prati učinkovitost sustava unutarnje kontrole, unutarnje revizije, te sustav upravljanja rizicima
- nadgleda provođenje revizije godišnjih financijskih i konsolidiranih izvještaja
- prati neovisnost samostalnih revizora ili revizorskog društva koje obavlja reviziju, a posebno ugovore o dodatnim uslugama
- daje preporuke skupštini o odabiru samostalnog revizora ili revizorskog društva
- raspravlja o planovima i godišnjem izvješću unutarnje revizije te o značajnim pitanjima koja se odnose na ovo područje.

Članak 29.

Samostalni revizor ili revizorsko društvo mora revizorski odbor izvještavati o ključnim pitanjima koja proizlaze iz revizije, a posebno o značajnim slabostima unutarnje kontrole u vezi s procesom financijskog izvještavanja.

V. HRVATSKA REVIZORSKA KOMORA

Članak 30.

(1) Komora je stručna organizacija revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora koji posluju na teritoriju Republike Hrvatske.

(2) Komora ima svojstvo pravne osobe s javnim ovlastima utvrđenim ovim Zakonom, statutom i drugim aktima. Akti koje Komora izdaje u obavljanju javnih ovlasti javne su isprave.

Osnivači Komore

Članak 31.

(1) Osnivači Komore su revizorske tvrtke osnovane prema Zakonu o reviziji (Narodne novine, broj 90/92) koje imaju dozvolu za rad Ministarstva financija Republike Hrvatske.

(2) Revizorsko društvo, odnosno samostalni revizor imaju po jedan (1) glas pri odlučivanju u tijelima Komore, bez obzira na broj zaposlenih ovlaštenih revizora.

Nadležnosti i zadaće Komore

Članak 32.

(1) Komora ima nadležnosti i obavlja zadaće na području usluga revizije i drugih stručnih područja u vezi s revizijom.

(2) Komora:

1. prevodi, objavljuje i daje tumačenja Međunarodnih revizijskih standarda
2. donosi kodeks profesionalne etike revizora
3. donosi tarifu revizorskih usluga
4. predlaže program revizorskih ispita, program poznavanja zakonodavstva Republike Hrvatske, provodi stručno obrazovanje i organizira ispite za stjecanje zvanja ovlaštenog revizora
5. izdaje certifikat ovlaštenog revizora

6. propisuje uvjete i provodi nostrifikaciju stranih isprava - certifikata ovlaštenih revizora
7. vodi registar ovlaštenih revizora i registre samostalnih revizora, zajedničkih revizorskih ureda i revizorskih društava
8. daje prethodnu dozvolu za upis osnivanja revizorskih društava u sudski registar i upis promjena u vezi s tim društvima u sudski registar
9. izdaje i oduzima dozvole za rad samostalnim revizorima i revizorskim društvima
10. određuje stopu doprinosa, iznos članarine, i druge prihode
11. brine se o ugledu revizijske profesije
12. izrađuje minimalnu metodologiju obavljanja provjere kvalitete rada revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora
13. nadzire rad i provjerava kvalitetu rada revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora, prema potrebi vodi stegovne postupke te poduzima potrebne mjere da se utvrđene nepravilnosti uklone i sankcioniraju, o čemu svakih šest mjeseci obavještava Ministarstvo financija
14. organizira stručna savjetovanja s ciljem stručnog usavršavanja ovlaštenih revizora i donosi program obrazovanja
15. utvrđuje jedinstvena stajališta i objavljuje prijevode tumačenja u vezi s primjenom propisa o reviziji, uz stalno praćenje stručnog razvoja revizorske struke
16. daje stručna mišljenja i obrazloženja članovima Komore i trećim osobama na njihov zahtjev
17. prati provedbu propisa, predlaže izmjenu propisa i sudjeluje u postupku donošenja ili izmjena propisa
18. obavlja i druge zadaće određene ovim Zakonom, odnosno Statutom Komore.

(3) Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, u postupku odlučivanja Komore primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Zaštita tajnosti podataka

Članak 33.

(1) Komora mora kao povjerljive štiti sve podatke, činjenice i okolnosti za koje se saznalo u postupku odlučivanja o pojedinim predmetima Komore.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju i na članove tijela Komore, zaposlene u Komori, odnosno na druge osobe kojima su u njihovu radu u Komori dostupni povjerljivi podaci.

(3) Poslovne tajne čuvaju se u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnosti podataka.

Financiranje Komore

Članak 34.

(1) Komora se financira iz doprinosa i članarine njezinih članova, naknada za polaganje ispita za ovlaštenog revizora te iz drugih prihoda.

(2) Stopu doprinosa koju plaćaju revizorska društva i samostalni revizori na ostvarene prihode, iznos članarine, iznos naknade za provođenje stručnog obrazovanja i polaganje ispita za ovlaštenog revizora, te druge prihode određuje Komora odlukom, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija.

Statut Komore

Članak 35.

(1) Statutom Komore uređuje se naročito: ustrojstvo Komore, nadležnost, sastav, način izbora, prava i dužnosti tijela Komore, prava i dužnosti revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora prema Komori, stegovni postupak za utvrđivanje povreda dužnosti i ugleda revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora, tijela za pokretanje i vođenje stegovnih postupaka te druga pitanja značajna za uređivanje usluga revizije.

(2) Suglasnost na Statut daje Ministarstvo financija.

Objava dokumenata

Članak 36.

(1) Komora je obvezna u Narodnim novinama, službenom listu Republike Hrvatske, objaviti:

1. Statut
2. Međunarodne revizijske standarde
3. Tarifu revizorskih usluga
4. Odluku o stopi doprinosa, odnosno članarine.

(2) Opći akti i drugi dokumenti koje Komora donosi u skladu sa Statutom objavljuju se u glasilu Komore i na internetskoj stranici Komore.

(3) Registri samostalnih revizora, zajedničkih revizorskih ureda i revizorskih društava, podaci o članovima uprave i vlasnicima revizorskih društava te registar ovlaštenih revizora moraju biti dostupni javnosti.

Registri sadrže: naziv, adrese i registarski broj samostalnih revizora, zajedničkih revizorskih ureda i revizorskih društava, imena i prezimena i registarski broj ovlaštenog revizora, te naziv revizorskog društva ili samostalnog revizora kod kojeg je zaposlen. Registri se redovno ažuriraju i objavljuju u glasilu Komore i na internetskoj stranici Komore.

Tijela komore

Članak 37.

(1) Tijela su Komore:

1. Skupština
2. Upravno vijeće
3. predsjednik Komore i
4. druga tijela Komore.

(2) Nadležnosti, zadaće i način rada tijela Komore određuju se ovim Zakonom i Statutom.

Skupština

Članak 38.

(1) Skupština:

1. donosi Statut i druge opće akte Komore
2. utvrđuje tarifu revizorskih usluga
3. donosi odluku o stopi doprinosa i iznosu članarine
4. utvrđuje cijene usluga koje obavlja Komora
5. donosi kodeks profesionalne etike revizora
6. utvrđuje pravila nadzornog i arbitražnog postupka
7. bira članove Upravnog vijeća, predsjednika Komore i članove drugih tijela određenih Statutom
8. utvrđuje program i plan rada, financijski plan i godišnje izvješće o radu Komore te usvaja financijske izvještaje.

(2) Skupština može odlučivati i o drugim pitanjima određenima Statutom.

Upravno vijeće

Članak 39.

(1) Komorom upravlja Upravno vijeće.

(2) Upravno vijeće:

1. predlaže programe rada i razvoja Komore te prati njihovo provođenje

2. predlaže tarifu revizorskih usluga
3. predlaže stopu doprinosa i iznos članarine
4. predlaže cijene za usluge koje obavlja Komora
5. utvrđuje minimalni oblik i sadržaj radne dokumentacije obavljanja revizije
6. utvrđuje minimalnu metodologiju obavljanja provjere kvalitete rada
7. odlučuje o izdavanju i oduzimanju dozvola za obavljanje revizije
8. objavljuje prevedene Međunarodne revizijske standarde i druga pravila revizorske struke
9. obavlja druge stručne zadaće i usluge povezane s razvojem revizorske struke u skladu sa Statutom Komore
10. daje članovima Komore stručna mišljenja i obrazloženja ako oni to zatraže
11. donosi pravilnike i akte u skladu sa Statutom Komore
12. obavlja i druge zadaće određene Statutom Komore.

(3) Upravno vijeće Komore ima jedanaest (11) članova, i to:

1. predsjednik Komore koji je po funkciji i član Upravnog vijeća
2. jednog člana imenuje Ministarstvo financija
3. devet članova bira Skupština Komore između ovlaštenih revizora upisanih u registar Komore, uz uvjet da su zaposleni u revizorskom društvu ili kod samostalnog revizora. Iz istog revizorskog društva odnosno samostalnog revizora može se birati samo jedan član. Članovi se biraju po regionalnom načelu.

(4) Članovi Upravnog vijeća imenuju se na razdoblje od četiri godine. Nakon isteka mandata mogu biti ponovno imenovani samo na još jedno mandatno razdoblje.

Predsjednik Komore

Članak 40.

(1) Predsjednik Komore vodi poslovanje Komore, zastupa je i odgovoran je za zakonitost rada Komore.

(2) Za predsjednika Komore može biti imenovana osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

1. da ima stručno zvanje ovlaštenog revizora
2. da ima najmanje deset godina radnog iskustva na poslovima revizije
3. da je državljanin Republike Hrvatske
4. da nije pravomoćno osuđivana za kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja.

(3) Predsjednika Komore bira Skupština.

(4) Predsjednik Komore imenuje se na razdoblje od četiri godine. Nakon isteka mandata može biti ponovno imenovan samo na još jedno mandatno razdoblje.

Izvještavanje Komore

Članak 41.

(1) Revizorsko društvo dužno je izvještavati Komoru o sljedećim činjenicama i okolnostima:

1. o promjenama podataka koji se upisuju u sudski registar
2. o vlasnicima dionica revizorskog društva i o promjeni poslovnih udjela
3. o stjecanju dionica odnosno poslovnih udjela u drugoj pravnoj osobi u slučaju nastupanja okolnosti propisanih odredbama članka 22. ovoga Zakona.

(2) Samostalni revizor dužan je obavijestiti Komoru:

1. o promjenama koje se upisuju u registar Komore
2. o stjecanju dionica odnosno poslovnih udjela u slučaju nastupanja okolnosti propisanih odredbama članka 22. ovoga Zakona.

(3) Ovlašteni revizor dužan je obavijestiti Komoru o stjecanju dionica odnosno poslovnih udjela u slučaju nastupanja okolnosti propisanih odredbama članka 21. ovoga Zakona.

VI. JAVNI NADZOR KOMORE

Članak 42.

(1) Ministarstvo financija provodi javni nadzor u poslovanju Komore.

(2) U provođenju javnog nadzora Ministarstvo financija nadzire osobito:

- zakonitost rada i postupanje Komore
- djelotvornost, ekonomičnost i svrhovitost rada Komore
- unutarnje ustrojstvo i organizaciju Komore te osposobljenost zaposlenika za obavljanje poslova iz nadležnosti Komore
- odnos zaposlenika Komore prema revizorskim društvima, samostalnim revizorima, ovlaštenim revizorima, revidiranim subjektima i drugim strankama.

(3) Ministarstvo financija razmatra godišnji izvještaj o radu Komore, koji je Komora dužna dostaviti u roku 30 dana od usvajanja na Skupštini. Ministarstvo financija jedanput godišnje pisano izvještava Vladu Republike Hrvatske o radu Komore.

(4) U cilju provođenja javnog nadzora Ministarstvo financija može prema potrebi tražiti odgovarajuća izvješća i podatke o radu te izvršenim zadaćama Komore.

(5) Ako u provedbi javnog nadzora Ministarstvo financija ocijeni da postoje određene nezakornitosti i nepravilnosti koje proizlaze iz nadzora navedenog u stavku 2. ovoga članka:

- zatražit će izvješće i druge podatke o uočenim nepravilnostima
- predložit će mjere koje Komora mora poduzeti radi njihovog otklanjanja
- pokrenut će postupak za utvrđivanje odgovornosti zaposlenika Komore
- sazvat će Skupštinu Komore kada je to potrebno radi zaštite zakonitosti i dobrobiti revizorske struke
- može raspustiti Upravno vijeće i smijeniti predsjednika ako u radu tih tijela utvrdi teže nepravilnosti, odnosno ako ona ni nakon opomene ne ispune svoje zakonske obveze
- poduzet će druge mjere iz svoje nadležnosti.

(6) Ministarstvo financija surađuje s tijelima javnog nadzora revizorske struke drugih država.

(7) U postupku javnog nadzora odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku i Zakona o upravnim sporovima.

VII. NADZOR I PROVJERA KVALITETE RADA REVIZORSKIH DRUŠTAVA, SAMOSTALNIH REVIZORA I OVLAŠTENIH REVIZORA

Članak 43.

Komora provodi nadzor i provjeru kvalitete rada revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora radi provjere posluju li i obavljaju li reviziju u skladu s ovim Zakonom, Međunarodnim revizijskim standardima i drugim pravilima revizorske struke.

Članak 44.

(1) Komora provodi nadzor i provjeru kvalitete rada obavljenih revizija, izvještaja revizorskih društava i samostalnih revizora, ugovora i naknada obavljenih revizija, ocjenu sustava unutarnje kontrole kvalitete revizorskog društva, provjeru vlasničke i upravljačke strukture, zapošljavanja ovlaštenih revizora i provjeru drugih područja u skladu s odredbama ovoga Zakona (dalje u tekstu: provjera kvalitete rada).

(2) Komora provodi provjeru kvalitete rada najmanje jednom u šest godina, odnosno najmanje jednom u tri godine kod samostalnog revizora ili revizorskog društva koje obavlja reviziju subjekata od javnog interesa.

(3) Komora je dužna u pisanom obliku o provjeri kvalitete rada obavijestiti revizorsko društvo i samostalnog revizora 30 dana prije početka obavljanja provjere kvalitete rada.

Članak 45.

(1) Provjeru kvalitete rada obavljaju zaposlenici Komore, ovlaštene revizori s najmanje deset godina iskustva na poslovima revizije, a imenuje ih Upravno vijeće Komore. Imenovanje ovlaštenih revizora provodi se na objektivan način kako bi se spriječio sukob interesa između osobe koja provodi provjeru kvalitete rada i provjeravanih subjekata.

(2) Provjera kvalitete rada mora se organizirati na način da bude neovisna o revizorima i društvima koja podliježu provjeri, te da podliježe javnom nadzoru.

Opseg provjere kvalitete rada

Članak 46.

(1) Revizorsko društvo odnosno samostalni revizor kod kojega se provodi provjera kvalitete rada mora ovlaštenoj osobi Komore omogućiti pregled revizorskih izvještaja i radne dokumentacije revizora na osnovi koje su revizorski izvještaji sastavljeni, te druge dokumentacije u skladu sa svrhom provjere kvalitete rada.

(2) Subjekt provjere kvalitete rada mora ovlaštenoj osobi Komore, na njezin zahtjev, omogućiti provođenje provjere kvalitete rada u svome sjedištu.

(3) Način pregleda radne dokumentacije utvrdit će se aktima Komore.

Izvješće o provjeri kvalitete rada

Članak 47.

(1) Nakon provjere kvalitete rada sastavlja se izvješće koje sadrži značajne nalaze i zaključke i uručuje se subjektu provjere.

(2) Jednom godišnje Komora objavljuje sveukupne rezultate provjere kvalitete rada u glasilu i na internetskoj stranici Komore.

Poduzimanje mjera na osnovi provedene provjere kvalitete rada

Članak 48.

Ako Komora u provođenju provjere kvalitete rada ustanovi da revizorsko društvo ili samostalni revizor ne postupa u skladu s odredbama ovoga Zakona i ostalim pravilima revizorske struke, poduzima sljedeće mjere:

1. izdaje nalog za otklanjanje nepravilnosti
2. određuje dodatne mjere potrebne za otklanjanje nepravilnosti
3. pokreće stegovni postupak.

Nalog za otklanjanje nepravilnosti

Članak 49.

Komora izdaje nalog za otklanjanje nepravilnosti (dalje u tekstu: nalog) kod revizorskog društva i samostalnog revizora:

1. ako vlasnička struktura i uprava revizorskog društva nije u skladu s ovim Zakonom,
2. ako obavlja djelatnost koju po ovome Zakonu ne smije obavljati,
3. u drugim slučajevima određenima Statutom Komore.

Članak 50.

Nalog mora sadržavati:

1. opis nepravilnosti čije je otklanjanje određeno nalogom
2. rok u kojem subjekt provjere kvalitete rada mora otkloniti nepravilnosti i predočiti izvješće o otklanjanju nepravilnosti
3. način otklanjanja nepravilnosti
4. popis dokumenta ili dokaza o otklanjanju nepravilnosti koje su revizorsko društvo odnosno samostalni revizor obvezni predočiti Komori
5. obrazloženje
6. uputu o pravnom lijeku.

Članak 51.

Revizorsko društvo odnosno samostalni revizor ima pravo uložiti pisani prigovor na nalog u roku 15 dana od dana njegova primitka. O prigovoru odlučuje Komora u roku tri dana od njegova primitka.

Izvešće o otklanjanju nepravilnosti

Članak 52.

Revizorsko društvo odnosno samostalni revizor mora u roku određenom u nalogu otkloniti utvrđene nepravilnosti i Komori podnijeti izvješće u kojem će opisati poduzete mjere i priložiti dokaze o otklanjanju nepravilnosti.

Dodatne mjere

Članak 53.

Dodatnim mjerama Komora nalaže upravi revizorskog društva odnosno samostalnom revizoru da provede:

1. poboljšanje postupaka sustava unutarnjih kontrola kvalitete u obavljanju revizija
2. poboljšanje postupaka unutarnjeg nadzora nad postupanjem s povjerljivim podacima
3. druge mjere potrebne za pravilnu primjenu ovoga Zakona, Međunarodnih revizijskih standarda i ostalih pravila revizorske struke.

VIII. IZDAVANJE I ODUZIMANJE DOZVOLE ZA OBAVLJANJE USLUGA REVIZIJE

Prethodna dozvola

Članak 54.

(1) Revizorsko društvo mora prije upisa osnivanja u sudski registar, odnosno prije upisa odgovarajuće promjene djelatnosti u sudski registar, dobiti prethodnu dozvolu Komore za obavljanje usluga revizije i za upis.

Zahtjev i izdavanje dozvole

Članak 55.

(1) Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje usluga revizije podnosi se Komori.

(2) Zahtjevu za izdavanje dozvole treba priložiti:

1. statut revizorskog društva ili drugi odgovarajući akt o osnivanju prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima
2. dokaz o tome da osobe koje osnivaju društvo ispunjavaju uvjete iz članka 4. i 7. ovoga Zakona, osim ako su te osobe upisane u registar Komore

3. za revizorska društva i ovlaštene revizore države članice Europske unije, odnosno drugih država, mišljenje nadležne revizorske institucije (instituta, komore, udruge i slično), koje obuhvaća:
- sadržaj propisa određene države koji uređuju uvjete za obavljanje usluga revizije i provjere kvalitete rada obavljanja tih usluga
  - izjavu nadležne revizorske institucije da revizorsko društvo ili ovlašteni revizor u državi članici, odnosno drugoj državi, ima pravo obavljati usluge revizije ili da postoje moguća ograničenja u obavljanju tih usluga
  - izjavu nadležne revizorske institucije da će Komoru obavještavati o svim mjerama provjere kvalitete rada izrečenima revizorskom društvu ili ovlaštenom revizoru države članice, odnosno druge države.

(3) Zahtjevu za izdavanje dozvole za samostalne revizore prilaže se potvrda o nekažnjavanju za kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja, te potvrda o zadovoljavanju uvjeta propisanih člancima 4. i 7. ovoga Zakona.

(4) Na temelju potpunog i dokumentiranog zahtjeva Komora izdaje dozvolu za obavljanje usluga revizije revizorskom društvu i samostalnom revizoru u roku 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Upis u registar Komore

Članak 56.

(1) Revizorsko društvo upisat će se u registar Komore na temelju zahtjeva i priloženog rješenja nadležnog trgovačkog suda, a samostalni revizor na temelju zahtjeva.

(2) Subjekt iz stavka 1. ovoga članka obvezni su Komori prijaviti promjene iz sudskog registra u roku 30 dana od dana provedene promjene.

(3) Izdavanjem certifikata ovlašteni revizori smatraju se upisanim u registar Komore.

Brisanje iz registra Komore

Članak 57.

(1) Revizorsko društvo brisat će se iz registra Komore:

- na vlastiti zahtjev

- ako je prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole dalo neistinite podatke
- nastankom razloga za prestanak revizorskog društva prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima
- ako mu dozvolu za rad oduzme Komora ili
- prestankom ispunjavanja uvjeta iz članka 4. ovoga Zakona.

(2) Samostalni revizor brisat će se iz registra Komore:

- na vlastiti zahtjev
- ako je prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole dao neistinite podatke
- ako mu dozvolu za rad oduzme Komora.

(3) Ovlašteni revizor brisat će se iz registra Komore:

- na vlastiti zahtjev
- ako je prilikom podnošenja zahtjeva za upis u registar dao neistinite podatke.

(4) Brisanjem iz registra Komore, revizorskom društvu ili samostalnom revizoru oduzima se dozvola za rad.

Dostava odluke o brisanju iz registra Komore

Članak 58.

(1) Nastupanjem okolnosti iz stavaka 1. i 2. članka 57., Komora donosi odluku o brisanju revizorskog društva odnosno samostalnog revizora iz registra Komore.

(2) Odluku iz stavka 1. ovoga članka Komora dostavlja trgovačkom sudu kod kojeg je društvo upisano:

1. istekom 30 dana od dostave odluke revizorskom društvu, ako u tom roku protiv odluke nije podnesena tužba Upravnom sudu
2. kad Upravni sud presudom potvrđi odluku o brisanju revizorskog društva ili samostalnog revizora iz registra Komore.

Pokretanje postupka za oduzimanje dozvole

Članak 59.

(1) Komora ocjenjuje i pokreće postupak za oduzimanje dozvole po službenoj dužnosti. U zahtjevu za oduzimanje dozvole moraju se navesti i obrazložiti razlozi.

(2) O pokretanju postupka za oduzimanje dozvole odlučuje Komora odlukom.

(3) Odluka o pokretanju postupka za oduzimanje dozvole mora sadržavati:

1. opis činjenica, postupanja ili okolnosti koje mogu biti razlogom pokretanja postupka za oduzimanje dozvole
2. navođenje dokumenata i drugih dokaza na osnovi kojih Komora pokreće postupak
3. obrazloženje odluke o pokretanju postupka.

(4) U odluci o pokretanju postupka za oduzimanje dozvole zbog nastanka razloga za prestanak revizorskog društva ili samostalnog revizora Komora određuje rok od 30 dana u kojem se revizorsko društvo ili samostalni revizor očituju o razlozima koji su uvjetovali pokretanje postupka za oduzimanje dozvole.

(5) Kazna oduzimanja dozvole izreći će se osobito:

- a) ako je revizorsko društvo ili samostalni revizor stekao dozvolu svjesno prikrivajući postojanje zakonskih zapreka za to
- b) ako za vrijeme, za koje je revizorskom društvu ili samostalnom revizoru privremeno oduzeto pravo na obavljanje revizije, obavlja revizorske poslove ili na drugi način izigrava tu kaznu
- c) ako se ne pridržava zakonskih odredbi od kojih ovisi valjanost obavljanja revizije
- d) ako sastavi revizorsko izvješće koje se ne temelji na stvarnim činjenicama.

Očitovanje na odluku o pokretanju postupka za oduzimanje dozvole

Članak 60.

U očitovanju o razlozima za oduzimanje dozvole revizorsko društvo ili samostalni revizor protiv kojeg je pokrenut postupak može navesti činjenice iz kojih proizlazi da oduzimanje dozvole nije utemeljeno i podnijeti dokaze kojima potvrđuje postojanje navedenih činjenica. Ako se osoba protiv koje je pokrenut postupak u očitovanju poziva na materijalne dokaze, mora ih priložiti očitovanju.

Odlučivanje o oduzimanju dozvole

Članak 61.

(1) Komora mora odlučiti o oduzimanju dozvole u roku 30 dana od primitka očitovanja o razlozima za oduzimanje dozvole, odnosno od isteka roka za očitovanje.

(2) Komora smije odlučivati o oduzimanju dozvole samo zbog onih činjenica, postupanja ili okolnosti zbog kojih je izdana odluka o pokretanju postupka za oduzimanje dozvole i samo na osnovi onih dokumenata i drugih dokaza koji su bili naznačeni u odluci o pokretanju postupka te koje je u očitovanju o razlozima za oduzimanje dozvole podnijela osoba protiv koje je pokrenut postupak.

Obustava postupka

Članak 62.

(1) Komora će obustaviti postupak za oduzimanje dozvole u sljedećim slučajevima:

1. ako na osnovi dokaza danih u očitovanju utvrdi da nema razloga za oduzimanje dozvole
2. ako utvrdi da nije dokazano nastupanje okolnosti koje su navedene kao razlozi za oduzimanje dozvole.

(2) Rješenje o obustavi postupka Komora donosi u roku 30 dana od primitka očitovanja.

Odluka o oduzimanju dozvole

Članak 63.

(1) Odluka o oduzimanju dozvole mora sadržavati:

1. naznaku o oduzimanju dozvole, s oznakom broja i datuma izdavanja dozvole
2. naziv i sjedište revizorskog društva, odnosno ime i prezime, datum rođenja i adresu samostalnog revizora kojem je oduzeta dozvola
3. opis radnji, postupaka ili okolnosti koje su bile razlogom oduzimanja dozvole
4. rok na koji se dozvola oduzima.

(2) Rok i uvjeti njegovog određivanja propisuju se Statutom Komore.

(3) Odluka o oduzimanju dozvole mora biti obrazložena.

(4) Odluka o oduzimanju dozvole dostavlja se revizorskom društvu, odnosno samostalnom revizoru.

Uvjetno oduzimanje dozvole

Članak 64.

(1) Odlukom o oduzimanju dozvole Komora može odrediti da se dozvola neće oduzeti ako osoba kojoj je izrečena takva mjera, u razdoblju koje odredi Komora, a koje ne smije biti kraće od šest mjeseci i duže od dvije godine, ne počini novu povredu kod obavljanja revizije.

(2) Komora će opozvati odluku o uvjetnom oduzimanju dozvole i oduzeti dozvolu ako osoba kojoj je izrečena mjera uvjetnog oduzimanja dozvole u određenom razdoblju počini novu težu povredu obavljanja revizije.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Članak 65.

(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj revizorsko društvo:

1. ako usluge revizije obavlja bez dozvole Komore suprotno odredbama članka 3. ovoga Zakona
2. ako se osnuje suprotno odredbama članka 4. ovoga Zakona
3. ako usluge revizije u revizorskom društvu obavljaju osobe koje ne ispunjavaju uvjete određene člankom 7. ovoga Zakona
4. ako usluge revizije obavlja suprotno odredbama članka 11. ovoga Zakona
5. ako ugovorene poslove revizije ustupa suprotno odredbama stavka 3. članka 12. ovoga Zakona. Ako se ponovi prekršaj iz stavka 3. članka 12. ovoga Zakona, Komora će pokrenuti postupak oduzimanja dozvole
6. ako radnu dokumentaciju ne čuva na način propisan odredbama članka 15. ovoga Zakona
7. ako krši obvezu zaštite tajnosti podataka iz stavka 1. članka 16. ovoga Zakona
8. ako revizorsko izvješće ne sastavlja na način propisan odredbama članka 17. ovoga Zakona
9. ako se ne osigura na način propisan odredbama članka 19. ovoga Zakona
10. ako ne primjenjuje tarifu propisanu odredbama članka 20. ovoga Zakona
11. ako obavi reviziju kod pravne osobe iz članka 22. ovoga Zakona
12. ako obavi reviziju suprotno odredbama članka 26. ovoga Zakona
13. ako ne obavijesti Komoru na način propisan odredbama članka 41. ovoga Zakona

- 14. ako u provođenju provjere kvalitete rada Komore ne postupi u skladu s odredbama članka 46. ovoga Zakona
- 15. ako u određenom roku ne postupi u skladu s odredbama članka 52. ovoga Zakona
- 16. ako u određenom roku ne postupi u skladu s odredbama članka 56. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u revizorskom društvu.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se samostalni revizor.

Članak 66.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj revizorsko društvo u kojem ovlašteni revizori obavljaju poslove revizije kod pravne osobe iz članka 22. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će odgovorna osoba revizorskog društva.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se samostalni revizor.

Članak 67.

Novčanom kaznom od 2.000,00 kuna do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj ovlašteni revizor:

1. ako krši obvezu zaštite tajnosti podataka iz stavka 1. članka 16. ovoga Zakona
2. ako sastavi i potpiše revizorsko izvješće koje nije sastavljeno na način propisan odredbama članka 17. ovoga Zakona, odnosno ako propusti ili nepravilno ocijeni pojedine značajnije stavke u financijskim izvještajima koji su bili predmet revizije, ili ako ne primjenjuje pravila revizije, što ima za posljedicu pogrešno mišljenje o financijskim izvještajima, odnosno pogrešno obrazloženje toga mišljenja
3. ako ne obavijesti revizorsko društvo prema odredbama članka 23. o nastupanju okolnosti iz članka 21. ovoga Zakona.
4. ako ne obavijesti Komoru u skladu s odredbama članka 41. ovoga Zakona.

Članak 68.

- (1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se:
1. obveznik revizije iz stavka 1. članka 6. ovoga Zakona ako nije pravodobno ugovorio obavljanje revizije financijskih izvještaja i
  2. obveznik iz stavka 2. članka 27. ovoga Zakona ako nije osnovao revizorski odbor.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom do 10.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba obveznika revizije iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba kod koje se obavlja revizija ako ne postupi u skladu s odredbama članka 14. ovoga Zakona.

Članak 69.

- (1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj Komora:
1. ako ne ispunjava zadaće propisane odredbama članka 32. ovoga Zakona
  2. ako ne čuva poslovnu tajnu prema odredbama stavka 1. članka 33. ovoga Zakona
  3. ako ne pribavi prethodnu suglasnost Ministarstva financija propisanu odredbom stavka 2. članka 34. ovoga Zakona
  4. ako ne zatraži suglasnost Ministarstva financija na Statut, kako je propisano odredbama stavka 2. članka 35. ovoga Zakona
  5. ako ne objavi dokumente na način propisan odredbama članka 36. ovoga Zakona
  6. ako ne dostavi Ministarstvu financija godišnji izvještaj o radu kako je propisano odredbama članka 42. ovoga Zakona
  7. ako ne provede provjeru kvalitete rada nad revizorskim društvom ili samostalnim revizorom najmanje jednom u šest, odnosno tri godine prema odredbama članka 44. ovoga Zakona
  8. ako trgovačkom sudu ne dostavi odluku o brisanju revizorskog društva, odnosno samostalnog revizora kako je propisano odredbama članka 58. ovoga Zakona
  9. ako u slučaju otkrivenih nepravilnosti u postupku provjere kvalitete rada ne poduzme stegovne mjere ili uvjetno oduzimanje dozvola, kako je propisano odredbama članka 64. ovoga Zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se predsjednik Komore.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 70.

(1) Komora će se osnovati u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a najdulje u roku godine dana od dana osnivanja Komore donijet će sve provedbene akte u skladu s ovim Zakonom.

(2) Osnivačku skupštinu Komore saziva i njome rukovodi ministar financija ili osoba koju on ovlasti. Osnivačka skupština će se sazvati u roku 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(3) Pravo odlučivanja na osnivačkoj skupštini ostvaruju revizorske tvrtke osnovane u skladu sa Zakonom o reviziji (Narodne novine, broj 90/92), koje imaju dozvolu za rad Ministarstva financija, na način da svaka tvrtka ima po jedan glas.

(4) Na osnivačkoj skupštini odlučivat će se natpolovičnom većinom prisutnog broja glasova.

Članak 71.

Ministarstvo financija će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ustrojiti javni nadzor Komore.

Članak 72.

(1) Za ovlaštene revizore koji su dobili certifikat u skladu sa Zakonom o reviziji (Narodne novine, broj 90/92) smatra se da su danom stupanja na snagu ovoga Zakona stekli uvjete za zvanje ovlaštenog revizora.

(2) Postupci u vezi izdavanja certifikata započeti po odredbama Zakona o reviziji (Narodne novine, broj 90/92) okončat će se po odredbama tog Zakona.

(3) U roku šest mjeseci od dana osnivanja Komore ovlašteni revizori dužni su podnijeti zahtjev za upis u registar ovlaštenih revizora. Zahtjevu se prilaže certifikat.

(4) Ovlaštenim revizorima koji u roku iz stavka 3. ovoga članka ne podnesu zahtjev za upis u registar, odnosno kojima odlukom Komore upis bude odbijen, prestaje vrijediti certifikat dobiven u skladu sa Zakonom o reviziji (Narodne novine, broj 90/92) te više ne mogu obavljati reviziju.

Članak 73.

(1) Revizorska društva moraju svoju organizaciju i poslovanje uskladiti s odredbama ovoga Zakona i upisati se u registar Komore u roku godine dana od dana osnivanja Komore.

(2) Revizorska društva moraju Komori u roku godine dana od stupanja na snagu ovoga Zakona podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje usluga revizije u skladu s člankom 55. ovoga Zakona, te druge potrebne dokumente ako Komora od njih zatraži.

(3) Ako revizorsko društvo ne postupi u skladu sa stavcima 1. i 2. ovoga članka, odnosno ako mu upis bude odbijen jer ne ispunjava uvjete određene ovim Zakonom, Komora će donijeti odluku kojom će utvrditi da je društvo izgubilo pravni status revizorskog društva i da više ne može obavljati usluge revizije, pa će pokrenuti postupak brisanja djelatnosti revizije iz sudskog registra.

(4) Postupci za izdavanje dozvole za rad revizorskim društvima započeti po odredbama Zakona o reviziji (Narodne novine broj 90/92) okončat će se po odredbama toga Zakona.

Članak 74.

Protiv odluka Komore nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor kod Upravnog suda Republike Hrvatske.

Članak 75.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o reviziji (Narodne novine, broj 90/92) i odredbe članka 28. Zakona o računovodstvu (Narodne novine, broj 90/92).

Članak 76.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju ovlasti revizorskim udrugama utvrđene Zakonom o reviziji (Narodne novine, broj 90/92).

(2) Revizorske udruge dužne su u roku 60 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti odluke o prenošenju podataka Komori o ovlaštenim revizorima, dokumentaciji, arhivi i imovini koja proizlazi iz ovlasti dobivenih Zakonom o reviziji iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 77.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Temeljne odredbe

Članak 1.

Ovim člankom određen je sadržaj i područje primjene Zakona te je navedeno da se njime uređuje obavljanje revizije financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja obveznika revizije, određuju osobe ovlaštene za pružanje usluga revizije, uvjeti za obavljanje usluga revizije, revizorski odbor, osnivanje i rad Hrvatske revizorske komore te nadzor njezina poslovanja, nadzor i provjera kvalitete rada revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora, izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje usluga revizije, te druga pitanja u vezi s revizijom.

Članak 2.

Odredbom ovog članka određena je revizija kao postupak provjere i ocjene financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja obveznika revizije, te podataka i metoda koje se primjenjuju pri sastavljanju financijskih izvještaja, na temelju kojih se daje stručno i neovisno mišljenje o istinitosti i objektivnosti financijskog stanja, rezultata poslovanja i novčanih tokova.

Osim određenja revizije po ovom Zakonu, postoje i drugi posebni propisi kojima se propisuje obavljanje posebnih revizija.

Članak 3.

U ovom članku navedene su pravne i fizičke osobe koje su ovlaštene za obavljanje revizije, a što je u skladu je s Osmom direktivom Europske unije. To su:

- trgovačka društva osnovana prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima i odredbama članka 4. ovoga Zakona
- samostalni revizor, osnovan prema odredbama ovoga Zakona.

Propisano je da sve osobe koje obavljaju revizorske usluge moraju pribaviti i dozvolu Hrvatske revizorske komore.

Kako bi se zaštitila i osigurala profesionalnost revizorske struke, određeno je da reviziju, u pravilu, obavljaju ovlašteni revizori, zaposlenici kod navedenih subjekata.

Potrebno je razlikovati ovlaštenog revizora od samostalnog revizora. Ovlašteni revizor je osoba koja je na temelju uvjeta propisanih ovim Zakonom stekla certifikat ovlaštenog revizora. Međutim, bez obzira na posjedovanje certifikata ne može obavljati reviziju ako nije zaposlena u revizorskom društvu ili kod samostalnog revizora koji u obliku samostalnog zanimanja obavlja usluge revizije, odnosno samostalno obavlja tu djelatnost.

Članak 4.

S istim ciljem, odnosno radi osiguranja kvalitete rada i zaštite revizorske profesije propisano je da reviziju obavljaju revizorska društva u kojima:

- najmanje tri četvrtine glasačkih prava imaju revizorska društva, odnosno ovlaštene revizori koji ispunjavaju uvjete u skladu s odredbama članka 10. ovoga Zakona, i
- najmanje tri četvrtine članova uprave moraju biti ovlaštene revizori koji ispunjavaju uvjete u skladu s odredbama članka 10. ovoga Zakona.

Ako se uprava sastoji samo od dva člana jedan od njih mora biti ovlašten revizor koji ispunjava uvjete u skladu s odredbama članka 10. ovoga Zakona.

Reviziju isto tako obavljaju samostalni revizori koji su ujedno i ovlaštene revizori.

Odredbama članka 3. Prijedloga Osme Direktive Europskog parlamenta o zakonom predviđenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih izvješća, od 28. rujna 2005. (dalje u tekstu: Prijedlog Osme Direktive Europskog parlamenta) propisano je da većinu glasačkih prava, odnosno većinu upravljačkog tijela revizorskog društva, maksimalno do 75% moraju držati revizori, odnosno revizorske tvrtke iz bilo koje zemlje članice Europske unije, što je i ugrađeno u odredbu članka 4. ovoga Zakona.

Članak 5.

Ovim člankom određena su načela za obavljanje revizije, a to su: neovisnost, samostalnost, objektivnost, primjena pravila revizije (Međunarodnih revizijskih standarda, pravila revizijske struke, te drugih pravila i propisa) kao i Kodeksa profesionalne etike revizora. Primjena ovih načela potrebna je kako bi se osigurala pouzdanost revizorskog rada i izvješća.

Članak 6.

Odredbom ovog članka propisani su obveznici revizije, odnosno pravne osobe čiji se financijski izvještaji moraju revidirati jednom godišnje.

Jednom godišnje reviziji podliježu financijski izvještaji svih dioničkih društava, te komanditnih društava i društava s ograničenom odgovornošću čiji godišnji ukupan prihod u godini koja prethodi reviziji prelazi 30.000.000,00 kuna, banaka, osiguravajućih društava, investicijskih fondova, mirovinskih fondova, mirovinskih osiguravajućih društava i drugih društava po posebnim propisima. Jednom godišnje reviziji podliježu i konsolidirani financijski izvještaji.

Postoji određena razlika u određenju zakonske revizije u odnosu na postojeći Zakon o reviziji, odnosno Zakon o računovodstvu. Sada se obveza revidiranja financijskih izvještaja određuje Zakonom o računovodstvu i to na način da obveznoj reviziji jednom godišnje podliježu financijski izvještaji svih velikih te srednje velikih poduzetnika ako su organizirani kao dionička društva, dok mali poduzetnici organizirani kao dionička društva obvezi skraćene revizije podliježu svake treće godine. Svi drugi srednje veliki i mali poduzetnici obvezi revizije podliježu na način kako propišu svojim unutarnjim pravilima, odnosno statutom.

Prijedlogom novog Zakona oko 3 200 trgovačkih društava, od čega 469 dioničkih društava, bit će obvezno jednom godišnje obaviti reviziju svojih financijskih izvještaja.

Obvezu zakonske revizije potrebno je propisati Zakonom o reviziji, a ne Zakonom o računovodstvu, što je i ugrađeno u odredbe ovoga članka. Prijedlogom Zakona o računovodstvu koji je također u proceduri donošenja više se ne određuje obveza provođenja revizije, već je to isključivo u nadležnosti ovoga Zakona.

Odredbama ovog članka propisano je da odabir revizorskog društva i samostalnog revizora ne smije biti ničim uvjetovan, a u protivnome se njihov odabir smatra nevažećim i potrebno je ponoviti odabir revizora u skladu s odredbama Zakona.

Skupština pravne osobe bira i imenuje revizorsko društvo ili samostalnog revizora najkasnije do 30. rujna, odnosno prije isteka poslovne godine za koju se revizija obavlja, što je bitno kako bi se pravovremeno mogli obaviti svi revizijski postupci.

Društva s ograničenom odgovornošću i komanditna društva čiji godišnji ukupan prihod ne prelazi 30.000.000,00 kuna podliježu obvezi revizije na način kako to sami odrede.

Članak 7.

Osobe ovlaštene za obavljanje revizije - ovlašteni revizori

Ovim člankom određen je ovlašteni revizor kao neovisna, stručna osoba koja je stekla certifikat Komore i zvanje ovlaštenog revizora. Stavkom 2. propisani su uvjeti koje mora ispunjavati kandidat za zvanje ovlaštenog revizora: visoko stručno obrazovanje, najmanje tri godine radnog iskustva na obavljanju revizije uz mentorstvo ovlaštenog revizora, položen ispit za ovlaštenog revizora i certifikat ovlaštenog revizora, znanje hrvatskog jezika u govoru i pismu, hrvatsko državljanstvo, neosuđivanost za kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja te djelovanje u skladu s kodeksom profesionalne etike revizora. Propisivanje uvjeta i uvođenje obveze polaganja ispita za stjecanje zvanja ovlašteni revizor u skladu je s odredbama Osme direktive. Stavkom 3. ovoga članka propisano je pravo i obveza kontinuiranog usavršavanja ovlaštenog revizora prema programu koji donosi Komora, a u cilju održavanja kvalitete njegovu rada. Stavkom 4. istog članka pružena je mogućnost da ovlašteni revizor bude i strani državljanin kojemu je nostrificirana isprava o zvanju ovlaštenog revizora, ali pod određenim uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Prema važećem Zakonu o reviziji, ovlaštene revizori mogli su biti isključivo diplomirani ekonomisti, međutim sada to mogu biti sve osobe koje imaju visoko stručno obrazovanje, neovisno o struci. Time je omogućeno diplomiranim pravnicima, ali i drugim strukama, stjecanje zvanja ovlaštenog revizora, pod uvjetom da se educiraju po širem programu Komore koji uključuje znanja iz područja ekonomije koja su neophodna za obavljanje poslova revizije. Na spomenuti Program suglasnost daje Ministarstvo financija.

Članci 8. – 10.

Osobe ovlaštene za pružanje usluga revizije – samostalni revizori, zajednički revizorski ured i revizorska društva

Člankom 8. određen je samostalni revizor kao ovlaštene revizor koji reviziju obavlja kao samostalnu djelatnost i koji je upisan u registar samostalnih revizora koji se vodi u Komori. Samostalni revizor je i trgovac pojedinac u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Ovlaštene revizor može osnovati samo jedan revizorski ured u kojem mora biti zaposlen.

Zajednički revizorski ured mogu osnovati dva ili više ovlaštenih revizora, a njihova međusobna prava i obveze uređuju se ugovorom.

U skladu s odredbom članka 10., revizorsko društvo osniva se kao trgovačko društvo prema odredbama ovoga Zakona i Zakona o trgovačkim društvima.

Člankom 10. detaljnije su određeni uvjeti koje trebaju ispunjavati članovi uprave revizorskog društva. Većina članova uprave mora se aktivno služiti hrvatskim jezikom. Za člana uprave revizorskog društva ne može biti imenovana osoba koja je bila pravomoćno bezuvjetno osuđena na kaznu zatvora više od tri mjeseca u posljednjih pet godina za kazneno djelo protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja.

Članak 11.

Dodatne djelatnosti uz revizorske usluge

Ovim člankom propisane su usluge, koje pored usluga revizije, u okviru svoje registrirane djelatnosti mogu obavljati revizorska društva. Međutim, dana su stroga ograničenja u vezi obavljanja usluga revizije i drugih usluga u istoj pravnoj osobi za istu poslovnu godinu.

Tako obavljanje usluga s područja financija i računovodstva, poreznog i ostalog poslovnog savjetovanja, usluge procjenjivanja vrijednosti poduzeća, imovine i obveza, te usluge sudskog vještačenja isključuju mogućnost obavljanja revizije u istoj pravnoj osobi za istu poslovnu godinu za koju se obavlja revizija, kako bi se osigurala neovisnost i objektivnost provođenja revizije.

To je u odnosu na važeći Zakon o reviziji daleko veće ograničenje budući da su njime propisana ograničenja vezana na obavljanje revizije samo ako je ovlaštene revizor sudjelovao u vođenju poslovnih knjiga ili izradi financijskih izvještaja poduzetnika kod kojega se obavlja revizija.

Članci 12. i 13. Ugovor o reviziji

Člankom 12. propisana je obveza zaključenja ugovora o obavljanju revizije u pisanom obliku nakon izbora revizorskog društva, odnosno samostalnog revizora. Ugovorom o reviziji uređuju se međusobna prava i obveze revizorskog društva ili samostalnog revizora i pravne osobe u kojoj se revizija obavlja. Ugovoreni poslovi ne smiju se ustupati drugim revizorskim društvima i samostalnim revizorima.

Ugovor o obavljanju revizije ne može se raskinuti bez opravdanih razloga. Razlike u mišljenjima koje se odnose na područje računovodstva i revizije ne mogu biti opravdani razlog za raskid ugovora.

Za potrebe obavljanja revizije iz specifičnih područja mogu se angažirati, uz suglasnost pravne osobe kod koje se obavlja revizija, vanjski stručnjaci, koji nisu ovlašteni revizori, o čemu je potrebno obavijestiti Komoru u pisanom obliku.

Članci 14. i 15. Radna dokumentacija

Člankom 14. utvrđena je obveza subjekta revizije da ovlaštenim revizorima i osobama koje su oni ovlastili za obavljanje revizije osigura prostor, potrebnu dokumentaciju, sve izvještaje i isprave, kao i pristup računalnim programima potrebnim za obavljanje revizije.

U skladu s odredbom članka 15., dokumentacija koju ovlašteni revizor prikuplja i priprema čuva se najmanje deset godina. Sva radna dokumentacija sastavlja se na hrvatskom jeziku. Jedan od razloga zbog kojeg se zahtjeva priprema radne dokumentacije na hrvatskom jeziku jest provođenje kontrole kvalitete revizije od djelatnika Komore koja se, između ostaloga, obavlja pregledavanjem radne dokumentacije.

Članak 16.

Ovim člankom uređuje se dužnost zaštite tajnosti podataka, a poslovne tajne čuvaju se u skladu s odredbama Zakona o zaštiti tajnosti podataka.

Članak 17. Revizorsko izvješće

Kao rezultat obavljanja revizije sastavlja se revizorsko izvješće o financijskim izvještajima. Izvješće se priprema i objavljuje na hrvatskom jeziku, a potpisuju ga ovlašteni revizor u svoje ime i ovlašteni predstavnik u ime revizorskog društva, odnosno samostalnog revizora.

Navedeno je u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima kojima je propisano da revizorsko izvješće treba biti potpisano u ime revizorskog društva, u ime revizora osobno ili i u ime društva i osobno revizora, ako je to potrebno.

Članci 18. i 19.**Osiguranje od odgovornosti**

Ako se obavljanjem revizije korisniku prouzroči šteta, samostalni revizor i revizorsko društvo dužni su je nadoknaditi. U Zakonu o reviziji (Narodne novine, broj 90/92, članak 11.) visina nadoknade se ograničavala na protuvrijednost od 50.000 DM, a u prijedlogu Zakona (članak 18.) propisana je obveza osiguranja od odgovornosti za štetu (i obnavljanje osiguranja svake godine) koju bi revizorska društva ili samostalni revizori mogli počinuti trećim osobama.

Pod trećom osobom podrazumijeva se subjekt gdje se obavlja revizija, ali i svaka osoba koja je pretrpjela štetu koja je nastala kao posljedica osiguranog slučaja.

Stoga je propisano da minimalna svota pokrića po svakom štetnom događaju iznosi za revizorska društva i samostalne revizore 300.000,00 kuna, a 100.000,00 kuna za revizorska društva i samostalne revizore gdje je zaposlen samo jedan ovlašteni revizor.

Ako se radi o šteti koja bi se mogla prouzročiti kod financijskih institucija tada minimalna svota pokrića po štetnom događaju iznosi 3.000.000,00 kuna.

Strana revizorska društva i samostalni revizori obvezni su osigurati se od odgovornosti za štetu kod osiguratelja u Republici Hrvatskoj na isti način kao i domaća revizorska društva i samostalni revizori.

Poslovi osiguranja mogu se prenijeti i u nadležnost Komore.

Članak 20.**Naknada za obavljenju reviziju i tarifa**

U članku 20. određeno je da se za obavljenju reviziju plaća naknada čiji se iznos određuje ugovorom. Komora uz suglasnost Ministarstva financija utvrđuje tarifu revizorskih usluga čime se želi osigurati kvaliteta obavljanja revizije. Tarifom se utvrđuju najniži iznosi ispod kojih se naknada za usluge revizije ne smije ugovarati.

Članci 21. – 24.**Zabrana obavljanja revizije kod pojedine pravne osobe**

Ovim člancima određeno je u kojim pravnim osobama ovlašteni revizor, samostalni revizor i revizorsko društvo ne smiju obavljati reviziju kako ne bi bilo narušeno načelo neovisnosti revizorskog posla, a ujedno je propisana obveza ovlaštenim revizorima i članovima revizorskih društava da o okolnostima koje utječu na promjene u vlasništvu i drugim okolnostima navedenim u člancima 21. i 22. obavijeste revizorsko društvo odnosno samostalnog revizora.

Članak 25.

Ovim člankom određeno je da vlasnici, odnosno dioničari revizorskog društva, kao i članovi uprave i nadzornog odbora ne smiju utjecati na obavljanje revizije i na izražavanje revizorskog mišljenja, čime bi ugrozili neovisnost i objektivnost revizora koji obavlja reviziju u ime revizorskog društva.

Članak 26.

Odredbama ovog članka ograničava se obavljanje revizija revizorskim društvima i samostalnim revizorima koji zapošljavaju samo jednog ovlaštenog revizora. Naime, oni ne bi mogli obavljati složenije revizije kod trgovačkih društava (dionička društva i društva s ograničenom odgovornošću) čiji godišnji prihod prelazi 40.000.000,00 kuna, kod trgovačkih društava čiji vrijednosni papiri kotiraju na burzi u prvoj kotaciji ili kotaciji javnih dioničkih društava, kod financijskih institucija te revizije konsolidiranih izvještaja.

Članak 27.-29.**Revizorski odbor**

Ovim člancima propisuje se obveza trgovačkih društava od javnog interesa da osnuju revizorski odbor, sastav revizorskog odbora, te njegove nadležnosti. Revizorski odbor imao bi ulogu u smanjenju rizika poslovanja, jačanja unutarnjih kontrola s ciljem poboljšanja kvalitete financijskog izvještavanja.

Najnoviji prijedlog Direktive Europskog parlamenta obvezuje na osnivanje revizorskog odbora u trgovačkim društvima od javnog interesa.

Trgovačka društva od javnog interesa su trgovačka društva čiji vrijednosni papiri kotiraju na burzi u prvoj kotaciji ili kotaciji javnih dioničkih društava, banke i druge financijske institucije iz članka 6. Zakona te trgovačka društva od posebnog državnog interesa čiji temeljni kapital prelazi 300.000.000,00 kuna prema Odluci Vlade Republike Hrvatske o popisu trgovačkih društava od posebnog državnog interesa.

Članci 30. - 41.**Hrvatska revizorska komora****Članci 30. i 31.**

Ovim člancima određuje se status i uloga Hrvatske revizorske komore kao stručne organizacije nadležne za promicanje obavljanja revizorske djelatnosti, za primjenu Međunarodnih revizijskih standarda, za edukaciju ovlaštenih revizora i njihovo certificiranje te izdavanje dozvola za rad revizorskim društvima i samostalnim revizorima na teritoriju Republike Hrvatske, kao i za provođenje nadzora nad njihovim radom.

Komora je stručna organizacija revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora. Ima svojstvo pravne osobe s javnim ovlastima utvrđenim ovim Zakonom, statutom i drugim aktima. Akti koje Komora izdaje u obavljanju javnih ovlasti javne su isprave.

Osnivači Komore su postojeće revizorske tvrtke osnovane prema Zakonu o reviziji (Narodne novine 90/92) koje imaju dozvolu za rad Ministarstva financija Republike Hrvatske. Revizorska društva i samostalni revizori imaju po jedan (1) glas pri odlučivanju u tijelima Komore, bez obzira na broj zaposlenih ovlaštenih revizora.

Članak 32.

Nadležnosti i zadaće Komore

Ovim člankom određuju se općenito zadaće i nadležnosti Komore.

Komora prevodi, objavljuje i tumači revizijske standarde; donosi Kodeks profesionalne etike revizora i tarifu revizorskih usluga; predlaže program revizorskih ispita, program poznavanja zakonodavstva Republike Hrvatske, provodi stručno obrazovanje i ispite za stjecanje zvanja ovlaštenog revizora te izdaje certifikat ovlaštenog revizora; vodi registre ovlaštenih revizora, samostalnih revizora, zajedničkih revizorskih ureda i revizorskih društava, daje prethodnu dozvolu za upis osnivanja revizorskih društava u sudski registar i izdaje i oduzima dozvole za rad samostalnim revizorima i revizorskim društvima, određuje stopu doprinosa, iznos članarine i izvore drugih vlastitih prihoda, brine o ugledu revizijske profesije, nadzire rad revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora te izrađuje minimalnu metodologiju obavljanja nadzora nad revizorskim društvima i samostalnim revizorima, vodi stegovne postupke te obavlja druge zadaće.

Članak 33.

Zaštita tajnosti podataka

Ovim člankom propisuje se da Komora treba kao povjerljive štititi sve podatke, činjenice i okolnosti za koje se saznalo u postupku nadzora i odlučivanja u pojedinim predmetima Komore. Poslovne tajne Komora je obvezna čuvati u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnosti podataka.

Članci 34. - 36.

Financiranje Komore, Statut i objava dokumenata Komore

Ovim člancima određeno je da će se Komora financirati iz doprinosa i članarina, od naknada za polaganje ispita za ovlaštenog revizora te drugih vlastitih prihoda. Doprinos i članarina Komore odredit će se Odlukom Komore, uz prethodnu suglasnost ministra financija, vodeći računa da sredstva Komore budu dovoljna za kvalitetno obavljanje svih zadaća iz njene nadležnosti. U cilju zaštite kvalitete revizijskih usluga Komora će odrediti i objaviti tarifu revizorskih usluga.

Statutom Komore detaljnije se određuje organizacija rada, poslovanje i zadaci Komore.

Komora je obvezna u službenom listu Republike Hrvatske, u cilju osiguranja javnosti rada, objaviti: Statut, Međunarodne revizijske standarde, odluku o stopi doprinosa odnosno iznosu članarine, kao i tarifu revizorskih usluga. Opći akti Komore i drugi dokumenti objavit će se u glasilu Komore i na internetskoj stranici. Pored navedenoga, javnosti trebaju biti dostupni i podaci o samostalnim revizorima, zajedničkim revizorskim uredima i revizorskim društvima, te podaci o članovima uprave i vlasnicima revizorskih društava, kao i podaci o ovlaštenim revizorima, sve sistematizirano u odgovarajućim registrima.

Registri sadrže: naziv, adrese i registarski broj samostalnih revizora, zajedničkih revizorskih ureda i revizorskih društava, imena i prezimena i registarski broj ovlaštenog revizora, te naziv revizorskog društva ili samostalnog revizora kod kojeg je zaposlen.

Imena i prezimena ovlaštenih revizora, nazivi i adrese samostalnih revizora, zajedničkih revizorskih ureda i revizorskih društava objavljuju se u glasilu Komore i na internet stranici Komore. Javnost podataka propisana je Osmom direktivom Vijeća europskih zajednica te je stoga to bio razlog detaljnog propisivanja podataka dostupnih javnosti.

Članci 37. - 40.

Tijela Komore: Skupština, Upravno vijeće, predsjednik Komore i druga tijela,

Ovim člancima određuje se osnivanje i rad tijela Komore. Tijela Komore su: Skupština, Upravno vijeće i predsjednik Komore, te druga tijela.

Skupština donosi Statut i druge opće akte Komore, program i plan rada, proračun te godišnje izvješće o radu Komore i usvaja financijski izvještaj, bira članove Upravnog vijeća, predsjednika Komore i članove drugih tijela. Utvrđuje minimalnu tarifu revizorskih usluga, donosi odluku o stopi doprinosa i iznosu članarine te utvrđuje cijene usluga koje obavlja Komora. Skupština može odlučivati i o drugim pitanjima određenim Statutom.

Upravno vijeće upravlja Komorom. Upravno vijeće: predlaže Skupštini programe rada i razvoja, te način financiranja putem doprinosa i članarina kao i cijene usluga koje pruža Komora, objavljuje standarde revizije i druga pravila revizijske struke, odlučuje o izdavanju i oduzimanju dozvola revizorskim društvima i samostalnim revizorima, vodi politiku nadzora nad revizorskim društvima i samostalnim revizorima.

Upravno vijeće ima 11 članova, a 9 od njih bira Skupština između ovlaštenih revizora upisanih u registar Komore zaposlenih u revizorskim društvima ili kod samostalnog revizora. Vodeći računa o regionalnoj zastupljenosti propisano je da se članovi biraju po regionalnom načelu.

Predsjednik Komore vodi poslovanje i zastupa Komoru. Odgovoran je za zakonitost rada Komore. Predsjednika Komore bira Skupština. Predsjednik Komore je po funkciji i član Upravnog vijeća. Predsjednik Komore se imenuje na razdoblje od četiri godine, a po isteku mandata može biti ponovno imenovan, ali samo na još jedno mandatno razdoblje.

Članak 41. Izvještavanje Komore

Ovim člankom propisuje se obveza izvještavanja Komore o svim bitnim promjenama kod revizorskog društva, samostalnog revizora, odnosno ovlaštenog revizora, a koje bi mogle utjecati na eventualni sukob interesa pri obavljanju revizije.

Članak 42. Javni nadzor Komore

Nadzor nad poslovanjem Komore provodi Ministarstvo financija s obzirom da su javne ovlasti u obavljanju usluga revizije prenesene na Komoru.

U provođenju javnog nadzora Ministarstvo financija nadzire osobito: zakonitost rada i postupanje Komore, djelotvornost, ekonomičnost i svrhovitost rada Komore, unutarnje ustrojstvo i organizaciju Komore, osposobljenost zaposlenika za obavljanje poslova iz nadležnosti Komore, odnos zaposlenika Komore prema revizorskim tvrtkama, samostalnim revizorima, ovlaštenim revizorima, revidiranim subjektima i drugim strankama.

Ministarstvo financija razmatra godišnji izvještaj o radu Komore, koji je Komora dužna dostaviti u roku 30 dana od usvajanja na Skupštini. Jedanput godišnje Ministarstvo financija izvještava Vladu Republike Hrvatske u pisanom obliku o radu Komore.

Članci 43. - 45. Nadzor i provjera kvalitete rada revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora

S obzirom na javni interes vezan uz obavljanje revizije posao nadzora nad radom revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora povjeren je Komori koja provjerava zakonitost njihova rada, usklađenost provođenja revizije s Međunarodnim revizijskim standardima te drugim pravilima revizije.

Propisana je nadležnost Komore u provođenju nadzora i provjere kvalitete nad obavljanjem revizije, sastavljanjem izvješća o obavljenim revizijama pod čime se podrazumijeva usklađenost s Međunarodnim revizijskim standardima.

Nadzor se provodi i nad zaključenim ugovorima o reviziji i naknadama koje su ugovorene za pojedinu reviziju pri čemu se provjerava jesu li naknade ugovorene u manjem iznosu od tarife.

Nadzire se i vlasnička i upravljačka struktura revizorskog društva, zapošljavanje ovlaštenih revizora u smislu provjere ispunjavaju li uvjete propisane odredbama članka 7. ovoga Zakona, te sva druga područja propisana odredbama ovoga Zakona.

Komora provodi provjeru kvalitete najmanje jednom u šest godina, odnosno najmanje jednom u tri godine kod samostalnog revizora ili revizorskog društva koje obavlja reviziju subjekata od javnog interesa. Rok provjere kvalitete preuzet je iz prijedloga Osme direktive, a ujedno je prilagođen i potrebama u Republici Hrvatskoj.

Propisana je obveza Komore da 30 dana prije provođenja nadzora o tome u pisanom obliku obavijesti subjekt nadzora, kako bi pripremio dokumentaciju potrebnu za obavljanje nadzora.

Nadzor nad radom revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora obavljaju zaposlenici Komore koje imenuje Upravno vijeće Komore.

Ovlašteni revizori koji provode provjeru kvalitete moraju imati najmanje deset godina iskustva na poslovima revizije i moraju biti upisani u registar ovlaštenih revizora.

Zaposlenici Komore koji obavljaju provjeru kvalitete moraju biti odabrani na objektivan način radi postizanja neovisnosti i sprječavanja sukoba interesa između njih i provjeravanih subjekata.

Članak 46.

Opseg provjere kvalitete rada

Ovim člankom utvrđuje se opseg i mjesto provjere kvalitete rada od strane Komore. Način provjere kvalitete Komora utvrđuje svojim aktima.

Člana 47.

Izvešće o provjeri kvalitete rada

Člankom je utvrđeno da Komora obvezno izrađuje izvješće o izvršenoj provjeri kvalitete rada koje uručuje subjektu provjere, a Komora je u obvezi izraditi i godišnje izvješće o obavljenim provjerama kvalitete rada. Bitno je da su godišnja izvješća dostupna javnosti.

Članci 48. – 53.

Poduzimanje mjera na osnovi provedene provjere kvalitete rada

Provođenjem provjere kvalitete rada Komora može utvrditi nepravilnosti te su stoga ovim člancima propisane mjere koje se poduzimaju u tim slučajevima. To mogu biti nalozi i druge dodatne mjere za otklanjanje nepravilnosti, ali i stegovne mjere.

Protiv naloga o otklanjanju nepravilnosti subjekt nadzora može uložiti prigovor.

Subjekt nadzora obavezan je u određenom roku otkloniti utvrđene nepravilnosti o čemu mora izvijestiti Komoru i to na način da sastavi izvješće o poduzetim mjerama i priloži dokaze o otklonjenim nepravilnostima.

Dodatne mjere koje Komora nalaže revizorskom društvu s ciljem poboljšanja poslovanja mogu se odnositi na poboljšanje postupaka sustava unutarnjih kontrola kvalitete u obavljanju revizija, nad postupanjem s povjerljivim podacima te druge mjere potrebne za pravilnu primjenu odredaba ovog Zakona, Međunarodnih revizijskih standarda i drugih pravila revizorske struke.

Članci 54. - 56.

Prethodna dozvola, zahtjev za izdavanjem i izdavanje dozvole za obavljanje usluga revizije, te upis u registar Komore

Ovim člancima određuje se postupak izdavanja dozvole za obavljanje usluga revizije prije registriranja djelatnosti revizorskog društva odnosno samostalnog revizora.

Za osnivanje revizorskih društava ili početak rada samostalnog revizora odnosno zajedničkih revizorskih ureda potrebna je prethodna dozvola Komore. Ovom odredbom uspostavlja se prethodna kontrola osnivanja navedenih subjekata, osobito revizorskih društava. Prije nego što se društvo može upisati u registar trgovačkih društava osnivači su dužni pribaviti dozvolu Komore. Odredbe ovih članaka usklađene su s Prijedlogom Osme Direktive Europskog parlamenta i Vijeća gdje je odredbama članka 3. propisano da će svaka država članica odrediti nadležna tijela odgovorna za odobravanje revizora i revizorskih društava. Nadležna tijela mogu biti profesionalna udruženja uz uvjet da podliježu javnom nadzoru, što je Prijedlogom ovoga Zakona i propisano.

Propisano je koji se dokumenti, odnosno akti moraju priložiti zahtjevu za izdavanje dozvole te ispunjenje određenih uvjeta. Za revizorska društva i ovlaštene revizore države članice Europske unije, odnosno stranih država zahtjevu se prilaže mišljenje nadležne revizorske institucije (instituta, komore, udruge i slično).

Zahtjevu za izdavanje dozvole za samostalne revizore prilaže se potvrda o nekažnjavanju za kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja kao i potvrda o ispunjavanju uvjeta iz članaka 4. ovog Zakona. Komora na temelju potpunog i dokumentiranog zahtjeva izdaje dozvolu za rad.

Članak 57. i 58.

Brisanje iz registra Komore

Ovim člankom propisuju se razlozi za brisanje revizorskog društva odnosno samostalnog revizora iz registra Komore, kao i razlozi za brisanje ovlaštenog revizora iz registra Komore. Brisanjem iz registra Komore revizorskom društvu ili samostalnom revizoru oduzima se dozvola za rad.

Za revizorska društva odluka o brisanju dostavlja se i nadležnom trgovačkom sudu, ali tek po okončanju postupka koji se vodi pred Upravnim sudom, ako je revizorsko društvo ili samostalni revizor podnio tužbu.

Članci 59. - 64.

Oduzimanje dozvole

Navedenim člancima propisan je postupak oduzimanja dozvole za rad što je u nadležnosti Komore. Ovaj postupak pokreće se odlukom Komore koja mora sadržavati sve činjenice i okolnosti te dokaze koji su uvjetovali pokretanje postupka.

Oduzimanje dozvole kao kaznena mjera provodi se ako je revizorsko društvo ili samostalni revizor dozvolu za rad dobio na temelju lažnih dokumenata, ako obavlja revizorske poslove u razdoblju u kojem mu je kao privremena mjera izrečena zabrana obavljanja poslova revizije, ako se ne pridržava zakonskih odredbi od kojih ovisi valjanost obavljene revizije, te ako sastavi revizorsko izvješće koje nije utemeljeno na stvarnim činjenicama.

Isto tako propisana je mogućnost revizorskom društvu i samostalnom revizoru da se očituju o razlozima za oduzimanje dozvole te o mogućnosti obustave postupka ako se utvrdi da nisu postojali valjani razlozi za pokretanje postupka za oduzimanje dozvole za rad.

Propisano je koje sve elemente mora sadržavati odluka o oduzimanju dozvole, a kao posljedica toga revizorsko društvo, odnosno samostalni revizor brišu se iz registra Komore.

Iako je Komora donijela odluku o oduzimanju dozvole revizorskom društvu ili samostalnom revizoru, ona može isto tako odrediti da se dozvola ne oduzme, ako se u određenom roku ne ponove, odnosno ne počine nove povrede obavljanja revizije. Radi se o uvjetnom oduzimanju dozvole i ako revizorsko društvo i samostalni revizor u određenom roku ponove ili počine novu težu povredu obavljanja revizije tada će Komora opozvati odluku o uvjetnom oduzimanju dozvole i oduzeti dozvolu na određeno vrijeme.

Članci 65. - 69.

Kaznene odredbe

Navedenim člancima propisane su kaznene odredbe kojima se sankcioniraju prekršaji koje učine revizorska društva, samostalni revizori, ovlaštene revizori, obveznici revizije i Komora, ali isto tako i odgovorne osobe. Ovisno o vrsti prekršaja i odgovornoj osobi, kazne se kreću u rasponu od 2.000,00 do 100.000,00 kuna u skladu s odredbama Zakona o prekršaju. Navedeni Zakon, za prekršaje određene u Zakonu o reviziji ne predviđa kazne veće od 100.000,00 kn.

Članak 70.- 77.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 70.

Odredbama ovog članka propisuje se rok unutar kojeg će se osnovati Komora te tko saziva osnivačku skupštinu, tko je čini i tko ima pravo odlučivanja na osnivačkoj skupštini.

Pravo odlučivanja na osnivačkoj skupštini imaju revizorske tvrtke koje su dobile dozvolu za rad Ministarstva financija po do sada važećem Zakonu o reviziji i to na način da svako društvo ima po jedan glas. Komora se treba osnovati u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a u roku od godine dana od dana njena osnivanja donijet će se svi provedbeni akti prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 71.

Ministarstvo financija će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona ustrojiti javni nadzor Komore.

Članak 72.

Ovlašteni revizori koji su stekli certifikat, odnosno zvanje ovlaštenog revizora po dosada važećem Zakonu, stupanjem na snagu ovog Zakona i nadalje ostaju ovlašteni revizori koji, da bi zadržali taj status moraju podnijeti Komori zahtjev za upis u registar ovlaštenih revizora i to u razdoblju od šest mjeseci od dana osnivanja Komore.

Ako zahtjev ne podnesu Komori u propisanom roku prestaje im vrijediti certifikat te više ne mogu obavljati reviziju. Postupci u vezi izdavanja certifikata započeti po važećem Zakonu o reviziji okončat će se u skladu s odredbama tog Zakona.

Članak 73.

Odredbama ovog članka se propisuje da revizorska društva moraju uskladiti svoje poslovanje i upisati se u registar Komore u roku godine dana od dana osnivanja Komore, odnosno u istom roku moraju podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje usluga revizije.

Isto tako, propisano je i u kojim slučajevima zahtjev za upis može biti odbijen te će na temelju odluke Komore revizorsko društvo izgubiti status revizorskog društva, neće moći obavljati usluge revizije i pokrenut će se postupak za brisanje te djelatnosti iz sudskog registra. Postupci za izdavanje dozvole za rad revizorskim društvima započeti po važećem Zakonu o reviziji, okončat će se u skladu s odredbama tog Zakona.

Članak 74.

Odredbama ovog članka propisano je da protiv odluka Komore nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor kod Upravnog suda Republike Hrvatske.

Članak 75.

Prestanak važenja Zakona o reviziji iz 1992. propisan je ovim člankom, kao i odredbe članka 28. Zakona o računovodstvu kojom je bilo propisano da jednom godišnje reviziji podliježu financijski izvještaji svih velikih poduzetnika te srednje velikih poduzetnika ako su organizirani kao dionička društva.

Članak 76.

Na području Republike Hrvatske djeluju dvije udruge revizora i to Hrvatska udruga revizora i Udruga hrvatskih revizora Benedikt Kotruljević. Donošenjem ovog Zakona prestaju ovlasti Hrvatskoj udruzi revizora i Udruzi hrvatskih revizora Benedikt Kotruljević koje su imali na temelju Zakona o reviziji iz 1992. Njihove zadaće preuzet će Komora.

Stoga je propisano da udruge donesu odluke o prenošenju podataka o ovlaštenim revizorima, dokumentaciji, arhivi i imovini koju su stekle na temelju ovlasti iz dosadašnjeg Zakona o reviziji. Za donošenje odluka propisan je rok od šezdeset dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 77.

Ovim člankom propisani su uvjeti stupanja na snagu ovoga Zakona.